

Mulighetsstudie arenaer

OL i Norge 2022

1. INNLEDNING	4
2. FREESTYLE OG SNOWBOARD	7
2.1 ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	7
2.2 SITUASJONSBEKRIVELSE, OSLO VINTERPARK WYLLER	8
2.2.1 <i>Behov for oppgradering</i>	9
2.3 ALTERNATIVE ARENAER FREESTYLE OG SNOWBOARD	9
2.3.1 <i>Varingskollen alpinsenter – Nittedal kommune</i>	9
2.3.2 <i>Oslo skisenter Grefsenkollen</i>	9
2.3.3 <i>Kanthaugen – Lillehammer kommune</i>	9
2.4 ETTERBRUK	10
3. NORDISKE GRENER	11
3.1 ØVELSER OG KRAV TIL ARENAER - LANGRENN.....	11
3.2 SITUASJONSBEKRIVELSE HOLMENKOLLEN LANGRENNARENA	11
3.2.1 <i>Behov for oppgradering</i>	12
3.3 ETTERBRUK	12
3.4 ØVELSER OG KRAV TIL ARENAER - HOPP	13
3.5 SITUASJONSBEKRIVELSE HOLMENKOLLBAKKEN.....	13
3.5.1 <i>Behov for oppgradering</i>	13
3.6 SITUASJONSBEKRIVELSE MIDTSTUBAKKEN	13
3.6.1 <i>Behov for oppgradering</i>	13
3.7 ETTERBRUK HOLMENKOLLBAKKEN OG MIDTSTUBAKKEN.....	13
3.8 ØVELSER OG KRAV TIL ARENA - KOMBINERT	14
3.8.1 <i>Situasjonsbeskrivelse Holmenkollen nasjonalanlegg</i>	14
4. SKISKYTING	15
4.1 ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	15
4.2 SITUASJONSBEKRIVELSE HUKEN PUKKVERK.....	16
4.2.1 <i>Transport og adkomst</i>	17
4.3 ALTERNATIVE ARENAER SKISKYTING.....	17
4.3.1 <i>Nittedal - Varingskollen</i>	17
4.3.2 <i>Skullerud</i>	17
4.3.3 <i>Lørenskog – Losby skytebane</i>	17
4.3.4 <i>Lillehammer</i>	18
4.4 ETTERBRUK	18
5. INNLEDNING IS-IDRETTER	19
5.1 BEHOV FOR ISHALLER	19
5.2 MULIGE LØSNINGER FOR IS-IDRETTENE.....	19
6. SKØYTER – HURTIGLØP	21
6.1 ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	21
6.2 SITUASJONSBEKRIVELSE VALLE HOVIN.....	22
6.2.1 <i>Behov for oppgradering – Valle Hovin</i>	22
6.2.2 <i>Usikkerhet</i>	23
6.3 ALTERNATIVE LØSNINGER HURTIGLØP	23
6.3.1 <i>Ny tomt for ishall for hurtigløp i Oslo</i>	23
6.4 ETTERBRUK	23
7. KUNSTLØP OG KORTBANE SKØYTER	25
7.1 ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	25
7.2 SITUASJONSBEKRIVELSE TELENOR ARENA	26
7.3 ALTERNATIVE LØSNINGER KUNSTLØP OG KORTBANE	27
7.3.1 <i>Mortensrud</i>	27

7.3.2	Planlagt ishall Asker kommune	27
7.3.3	Andre tomteforslag.....	27
7.4	ETTERBRUK	27
8.	CURLING	28
8.1	ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	28
8.2	SITUASJONSBEKRIVELSE – JORDAL AMFI.....	29
8.3	ALTERNATIVE LØSNINGER CURLING	29
8.4	ETTERBRUK	30
9.	ISHOCKEY.....	31
9.1	ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	31
9.2	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER DRAMMEN	32
9.3	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER LØRENSKOG.....	32
9.4	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER ASKER.....	32
9.5	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER OSLO.....	33
9.5.1	<i>Ishall 1 – 10 000 tilskuerplasser.....</i>	<i>33</i>
9.5.2	<i>Ishall 2 – 6 000 tilskuerplasser.....</i>	<i>33</i>
9.6	TRENINGSHALLER.....	33
9.7	ETTERBRUK	33
10.	ALPINE GRENER	34
10.1	ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	34
10.2	SITUASJONSBEKRIVELSE KVITFJELL.....	34
10.2.1	<i>Behov for oppgradering, Kvitfjell.....</i>	<i>35</i>
10.2.2	<i>Etterbruk Kvitfjell.....</i>	<i>35</i>
10.3	SITUASJONSBEKRIVELSE HAFJELL.....	35
10.3.1	<i>Behov for oppgradering, Hafjell.....</i>	<i>35</i>
10.3.2	<i>Etterbruk Hafjell.....</i>	<i>35</i>
11.	BOB, SKELETON OG AKING.....	36
11.1	ØVELSER OG KRAV TIL ARENA.....	36
11.2	SITUASJONSBEKRIVELSE - LOBA	36
11.3	BEHOV FOR OPPGRADERINGER.....	37
11.4	ETTERBRUK	37
12.	DELTAKERLANDSBY	38
12.1	BEHOV OG KRAV TIL DELTAKERLANDSBYEN.....	38
12.2	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER	40
12.2.1	<i>Sogn VGS.....</i>	<i>40</i>
12.2.2	<i>Aker Sykehus.....</i>	<i>40</i>
12.2.3	<i>Økern Torg.....</i>	<i>40</i>
12.2.4	<i>Ulven.....</i>	<i>41</i>
12.3	BEHOV FOR OPPGRADERING, MULIGHETSSTUDIE.....	41
12.4	ETTERBRUK	41
12.5	DELTAKERLANDSBY PÅ LILLEHAMMER	42
12.5.1	<i>Situasjonsbeskrivelse og muligheter.....</i>	<i>42</i>
12.5.2	<i>Muligheter.....</i>	<i>42</i>
12.5.3	<i>Behov for oppgradering, mulighetsstudie.....</i>	<i>42</i>
12.5.4	<i>Etterbruk.....</i>	<i>43</i>
13.	MEDIALANDSBY.....	44
13.1	BEHOV OG KRAV TIL MEDIALANDSBY	44
13.2	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER	45
13.3	SCENARIO I.....	45
13.3.1	<i>Sogn VGS.....</i>	<i>45</i>
13.3.2	<i>Aker Sykehus.....</i>	<i>45</i>

13.4	SCENARIO II.....	45
13.4.1	Økern Torg.....	45
13.4.2	Valle Hovin.....	46
13.4.3	Ulven.....	46
13.5	BEHOV FOR OPPGRADERING, MULIGHETSSTUDIE.....	46
13.6	ETTERBRUK.....	46
14.	MEDIA- OG PRESSESENTER.....	47
14.1	KRAV TIL MEDIA- OG PRESSESENTER.....	47
14.2	SITUASJONSBEKRIVELSE OG MULIGHETER.....	48
14.2.1	Filipstad.....	48
14.2.2	Grønli.....	48
14.2.3	Oslo S.....	49
14.2.4	Toppidrettssenteret på Sogn.....	49
14.2.5	Økern.....	49
14.2.6	Valle Hovin.....	49
14.3	BEHOV FOR OPPGRADERING, MULIGHETSSTUDIE.....	50
14.4	ETTERBRUK – OSLO.....	50
14.5	MEDIA- OG PRESSESENTER PÅ LILLEHAMMER.....	50
14.5.1	Situasjonsbeskrivelse og muligheter.....	50
14.5.2	Behov for oppgradering - mulighetsstudie.....	50
14.5.3	Etterbruk.....	50
15.	SEREMONIARENAER.....	51
16.	VEDLEGG.....	52
16.1.1	Vedlegg 1: Faktaark fra PBE.....	52
16.1.2	Vedlegg 2: Faktaark Drammen og Lørenskog.....	52

1. Innledning

Mulighetsstudie arenaer slik den foreligger pr. 13.04.2012 inneholder mulig lokalisering av alle arenaer (idrettsanlegg, deltaker- medialandsby, MMC/mediasenter) som er nødvendige for å avholde et OL 2022. Utredningsprosjektet har under utarbeidelsen av mulighetsstudien basert seg på innspill fra idretten og prosjektets egne vurderinger. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) har etter innspill fra sine syv vinterolympiske særforbund kommet med mulige løsninger på lokalisering av OL-anleggene. Den geografiske spredningen er i aksene Drammen, Oslo, Lørenskog, Hamar og Gudbrandsdalskommunene Lillehammer, Øyer og Ringeby. I tillegg til innspillet fra NIF har Oslo kommune innhentet informasjon knyttet til kommunene Asker, Bærum og Nittedal.

NIF har videre pekt på hvilke eksisterende anlegg de ser for seg å benytte og hvor de ønsker nye anlegg. Der NIF har foreslått å lokalisere anlegg *utenfor* Oslo, presenteres fra prosjektets side alternative løsninger *i* Oslo. Unntak er anleggene for alpint (Hafjell/Kvitfjell), og aking, bob og skeleton (Hunderfossen), som ikke har alternative løsninger i Oslo. For hvert anlegg lokalisert i Oslo presenteres flere alternative løsninger. Dette illustrerer at det finnes flere måter å løse anleggskabalen på. Hvis arbeidet med OL 2022 går inn i en søkerfase sommer/høst 2012 vil det gjennomføres en konseptvalgutredning. Utredningen vil tydeliggjøre de beste alternativene innenfor hver arenakategori, etter vurderinger av blant annet egnethet med utgangspunkt i IOCs krav, tomtemuligheter, kostnader og etterbruk. Etterbruk av arenaene er noe IOC anser som viktig, og omtales i tilknytning til alle anleggene i mulighetsstudien.

Innspill til denne mulighetsstudien er blant annet hentet fra idretten og eierne av anleggene. Dette vil i enkelte tilfeller prege beskrevet behov for oppgraderinger og tenkt etterbruk. Dette vil måtte kvalitetssikres i en ny fase.

I løpet av utredningsperioden har det kommet innspill fra kommuner i blant annet Østfold og i retning Norefjell. Henvendelsene har blitt besvart av NIF og er ikke bearbeidet videre i denne mulighetsstudien. Når det gjelder Østfoldkommunene, vil det i en eventuell søkerfase vurderes i hvilken grad noen av disse skal inkluderes i konseptvalgutredningen.

Tabell 1 viser hvilke grener som er på programmet i et OL 2022. Det må tas forbehold om at grener fjernes eller legges til i tiden som kommer.

Tabell 1: Grener på programmet i vinter-OL.

Grener vinter-OL		
Alpint	Kombinert	Skøyter - hurtigløp
Freestyle	Skiskyting	Skøyter - kortbane
Snowboard	Aking	Kunstløp
Langrenn	Bob	Curling
Hopp	Skeleton	Ishockey

To uker etter at OL 2022 er avsluttet skal Paralympics avholdes. Følgende øvelser er på programmet (her kan det komme endringer): Alpint, langrenn, skiskyting, rullestolcurling og kjelkehockey. Paralympics vil gjennomføres i de samme anleggene som OL. Enten disse anleggene er nybygg eller oppgraderinger, vil kravene til universell utforming ivaretas. Det er derfor i denne fasen ikke gjort spesielle vurderinger av anleggenes egnethet for Paralympics.

Tabell 2: Grener på programmet i Paralympics.

Grener Paralympics		
Alpint	Langrenn	Skiskyting
Rullestolcurling	Kjelkehockey	

I tillegg til idrettsanlegg vil de viktigste øvrige anlegg være mediasenter (samlokalisert av IBC/ tv-produksjonssenter og MPC/senter for skrivende presse og fotografer), deltakerlandsby og medialandsby. Her stilles strenge krav til kapasitet, avstand mellom idrettsarenaer og disse anleggene, konsept og etterbruk. Det finnes ikke eksisterende bygningsmasse som innfrir kravene til lokalisering av disse fasilitetene i dag og det presenteres derfor flere aktuelle lokaliseringer i mulighetsstudien.

På Lillehammer vil det bli etablert egen deltaker- og medialandsby samt MMC/mediasenter. Plan- og bygningsetaten (PBE) har bistått utredningsprosjektet med en gjennomgang av aktuelle tomter i Oslo som egner seg som OL-arenaer. Deres arbeid har blant annet tatt utgangspunkt i eksisterende byutviklingsplaner, transportforhold, grunneiersituasjon og plansituasjon. Mot denne bakgrunnen er det gjort analyser av egnethet for ulike typer av arenaer. Tabell 3 viser en oversikt over alle tomter i kategori A, det vil si alternativene som er vurdert som mest aktuelle så langt. Utredningsprosjektet er også kjent med at det finnes ytterligere tomter i attraktive områder i Oslo med private og Staten som eier. Disse arealene bør også inkluderes i den videre vurderingen.

Tabell 3: Tomtealternativer i Oslo kat. A vurdert som lokaliseringer for anlegg OL 2022.

Areal/tomter		Formål/bruksområder						
Vedlagte faktaark:		Hurtigløp	Stor ishall 1)	Liten ishall 2)	Skiskyting	Deltakerlandsby	Media-landsby	MMC – mediasenter 3)
Huken	A4				x			
Skullerud	A10			x	x			
Kjelsrud (IKEA)	A6	x	x					
Stubberud (IKEA)	A12	x	x					
Mortensrud	A7	x	x					
Rommen (Coop)	A9	x	x					
Vollebekk	A15			x				
Jordal	A5			x				
Ulven	A13					x	x	x
Økern Torg/Løren	A16			x		x	x	x
Aker Sykehus	A1					x	x	
Sogn Vgs	A11					x	x	
Valle Hovin	A14			x4)			x	x
Grønli	A3							x
Filipstad	A2							x
Oslo S	A8							x

1)Stor ishall: Kan romme sluttspill ishockey eller kunstløp/kortbane, 10 – 12 000 tilskuere 2) liten ishall: Kan romme innledende runder Ishockey eller curling, 3 – 6 000 tilskuere 3) MMC: mediasenter – samlokalisert IBC/MPC 4)Bare et alternativ hvis hurtigløpsbanen på Valle Hovin flyttes til annen tomt.

Tabellen under gir en oversikt over alle grener det skal konkurreres i under OL 2022, med mulige anleggsalternativer. Her ligger det inne både eksisterende anlegg og foreslåtte lokaliseringer av nye anlegg.

Tabell 4: Grener med alternative lokaliseringer, OL 2022.

Anlegg	Øvelser – is				
	Kunstløp/ kortbane	Ishockey sluttspill	Ishockey innledende	Curling	Hurtigløp skøyter
Oslo:					
Jordal Amfi rehab				x	
Jordal Amfi ny			x		
Valle Hovin					x
Mortensrud	x	x			
Kjelsrud	x	x	x		x
Stubberud	x	x	x		x
Rommen	x	x	x		
Skullerud			x		
Vollebekk			x		
Løren			x		
Utenfor Oslo:					
Telenor Arena	x	x	x	x	
Asker	x	x	x	x	
Drammen		x	x	x	
Lørenskog		x	x	x	
Vikingskipet					x
Hamar OL amfi			x		
Anlegg	Øvelser – snø				
	Snowboard og freestyle	Skiskyting	Nordiske grener	Bob, aking, skeleton	Alpine grener
Oslo:					
Wyller	x				
Grefsen	x				
Huken		x			
Skullerudhavna		x			
Holmenkollen			x		
Utenfor Oslo:					
Varingskollen	x	x			
Lillehammer		x			
Kanthaugen	x				
Hunderfossen				x	
Hafjell					x
Kvitfjell					x

2. Freestyle og snowboard

Siden forrige søknadsprosess for OL i 2018 har Wyller-anlegget blitt videreutviklet til VM i snowboard i 2012. Både Norges skiforbund (freestyle) og Snowboardforbundet ønsker å benytte Wyller-anlegget til alle øvelsene under et OL i 2022 (Brev fra Skiforbundet til NIF av 24.10.2011, Snowboardforbundet til NIF 24.10.2011). Snowboardøvelsen parallellslalom samt freestyleøvelsene kulekjøring og aerials (hopp) krever nye bakker hvis de skal gjennomføres i Wyller. Her kan Markaloven bli en utfordring. Utredningsprosjektet har derfor skissert en alternativ arena for parallellslalom snowboard, kulekjøring og aerials (hopp) i Varingskollen. Her er det heller ikke mulig å gjennomføre øvelsen kulekjøring slik anlegget er i dag, men en slik bakke kan innplasseres i anlegget innenfor dagens regulering og kommer dermed ikke i konflikt med Markaloven. Kulekjøring kan også avholdes i ny bakke i Grefsenkollen, eller i Kanthaugen på Lillehammer (OL-anlegg 1994).

2.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke øvelser innenfor snowboard og freestyle som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 5: Øvelser freestyle og snowboard.

Klasse	Gren	Øvelse	
Menn	Freestyle	Hopp kvalik	
		Hopp finale	
		Kulekjøring kvalik	
		Kulekjøring finale	
		Skicross	
		Slopestyle kvalik	
		Slopestyle finale	
		Halfpipe kvalik	
		Halfpipe finale	
		Snowboard	Halfpipe kvalik
	Halfpipe finale		
	Parallell kvalik		
	Parallell finale		
	Snowboardcross		
	Slopestyle kvalik		
	Slopestyle finale		
Kvinner	Freestyle	Hopp kvalik	
		Hopp finale	
		Kulekjøring kvalik	
		Kulekjøring finale	
		Skicross	
		Halfpipe kvalik	
		Halfpipe finale	
		Snowboard	Halfpipe kvalik
			Halfpipe finale
			Parallell kvalik
	Parallell finale		
	Snowboardcross		
	Slopestyle kvalik		
	Slopestyle finale		

Krav til sitteplasser fra IOC er 4 000 og krav til ståplasser er 10 000.

Følgende krav stilles av FIS til utformingen av arenaer for snowboard/freestyle:

Halfpipe:

Lengde: 120-160 m

Gjennomsnittlig helling: 17-18,5 grader (25 prosent - 32,5 prosent). Veggene er ideelt rundt 6,5 til 7 meter høye med en jevn bueradius hvor toppkanten er nesten loddrett.

Snowboardcross:

Vertikalt drop: 100-240 meter

Bredde: 40-50m

Lengde: 400-700 meter (550 meter ideelt)

Gjennomsnittlig helling: 25 prosent - 32 prosent

Parallellkjøring:

Vertikalt drop: 120-200 meter

Lengde: 400-700 meter (550 meter ideelt)

Gjennomsnittlig helling: 30 prosent

Hopp:

Fartområde: mellom 60 og 70 meter, mellom 25 og 20 graders helling

Plataområde: 20-25 meter

Landingsområde: 30 meter, 37 graders helling

Kulekjøring:

Lengde: ca 200 - 270 m

Helling: mellom 62 – 45 prosent (gjennomsnitt 53 prosent)

Slopestyle:

Dette er en helt ny øvelse for FIS, og det er noe usikkerhet rundt hvilke krav/retningslinjer som legges til grunn.

2.2 Situasjonsbeskrivelse, Oslo vinterpark Wyller

Oslo Vinterpark, Wyller har i dag bakker for halfpipe, slopestyle, skicross/snowboardcross innenfor freestyle og snowboard som tilfredsstillende IOC's krav til olympisk arena. Det er gjennomført VM i Snowboard (halfpipe og slopestyle) 2012 og det vil bli gjennomført VM i freestyle (halfpipe) 2013. Oslo Vinterpark, Wyller er privat eid.

Snowboardøvelsen parallellslalåm samt freestyleøvelsen kulekjøring og aerials (hopp) krever nye bakker hvis de skal gjennomføres i Oslo Vinterpark. Alternative anlegg presenteres senere i kapitlet.

Oslo Vinterpark har i dag 19 nedfarter og 9 heiser, i tillegg til terrengpark og halfpipes. Det er snøkanoner og lys i alle bakker.

Wyller-området består i dag av fire løyper på 750-1600 meter med fall på 290 meter og en superhalfpipe. Fra sesongen 2012/2013 finnes en 6-seters stolheis i Wyller-området. Det er adkomst til bakkene via ny vei og bru fra Sørkedalsveien. Det eksisterer et parkeringsareal i bunnen av bakken på ca 15 000 m² og et event-/multibruks-område på ca 12 000 m².

2.2.1 Behov for oppgradering

Det er i dag ikke mulig å avholde alle øvelsene innenfor freestyle og snowboard i Wyller-anlegget. Det er imidlertid mulig å tilfredsstille alle behovene ved følgende oppgraderinger av Wyller-anlegget:

Snowboardøvelsen parallellslalåm samt freestyleøvelsen kulekjøring og aerials (hopp) krever nye løyper:

- 1) en for parallell
- 2) en for kulekjøring
- 3) en for aerials (hopp)

1) og 2) legges ved siden av (nord for) "gamle" Wyller-bakken med fylling og graving, men krever omregulering på grunn av beliggenhet innenfor markagrensen. 3) finnes det plass for mellom nåværende løyper i nedre Wyller-området.

Det vil i tillegg være behov for tilpasninger av traséen fra snowboardcross til skicross og innen slopestyle mellom ski og brett. Øvelsene kjøres i hver sin uke av OL, tilpasninger utføres da mellom konkurransedagene.

Det vil være nødvendig å etablere et midlertidig målområde med midlertidige tribuner for 4000 sitteplasser og 10000 ståplasser samt arealer for media og TV-produksjon i Wyllers målområde. Noe av tribunefasilitetene kan plasseres på sidene av løypa oppover i traséen.

2.3 Alternative arenaer freestyle og snowboard

Siden forrige søknadsprosess for OL i 2018 har Wyller-anlegget blitt videreutviklet til VM i snowboard i 2012. Både NIF og de to særforbundene (Norges skiforbund og Snowboardforbundet) ønsker først og fremst å avholde alle øvelser innenfor freestyle og snowboard i Wyller-anlegget. Hvis dette ikke er mulig, for eksempel ved konflikter rundt Markaloven, vil de følgende anleggene være alternative lokaliseringer.

2.3.1 Varingskollen alpinsenter – Nittedal kommune

Varingskollen-anlegget har samme eiere som Oslo vinterpark. Anlegget har i dag ikke traséer der kulekjøring kan gjennomføres, men en gjennomgang av anlegget viser muligheter for innplassering av kulekjøring innenfor gjeldende regulering. Snowboardøvelsen parallellslalåm kan gjennomføres i de eksisterende nedfartene, det samme gjelder for aerials (hopp) – som bygges opp av snø og ikke er et permanent anlegg. Oslo vinterpark er privat eid.

2.3.2 Oslo skisenter Grefsenkollen

I OL-søknaden for 2018 var freestyleøvelsene kulekjøring og halfpipe lagt til Grefsenkollen. Halfpipe har nå fått sin arena i Wyller. Det er fortsatt et alternativ å avholde kulekjøring i Grefsenkollen. Dette innebærer i så fall at det må opparbeides en ny bakke for dette i anlegget. Ulempene ved dette alternativet vil igjen være Markaloven, samt at adkomsten til anlegget er trang. Det er i dag ikke kollektivtransport annet enn buss som stopper øverst i Grefsenkollen eller på Årvoll, begge alternativene innebærer omtrent 20 minutter gangavstand for publikum. Oslo skisenter Grefsenkollen er privat eid.

2.3.3 Kanthaugen – Lillehammer kommune

Ballettbakken fra OL 94 i Kanthaugen på Lillehammer er innenfor dagens krav til en kulekjøringsbakke. Anlegget har et tilfredsstillende snøproduksjonsanlegg som vil bli vedlikeholdt i årene framover. En foreløpig gjennomgang av Kanthaugen Freestyleanlegg –

kulebakken, gjennomført av anleggseierne, avdekker at bakken med tilhørende infrastruktur i form av skiheis og snøproduksjonsutstyr vil holde mål ut i fra dagens krav. Særforbundene har kommentert at kulekjøring er en freestyleøvelse som er mulig å arrangere et annet sted enn de øvrige freestyleøvelsene, da kulekjørerne ikke deltar i andre freestyleøvelser slik tilfellet ofte er med utøverne av de øvrige freestyleøvelsene. Det er dermed praktisk gjennomførbart å avholde denne øvelsen adskilt fra de øvrige freestyleøvelsene. Kanthaugen er en del av Olympiaparken AS som eies av Lillehammer kommune.

2.4 Etterbruk

Ettersom Wyller-anlegget allerede eksisterer, vil det først og fremst være snakk om ordinær bruk, ikke etterbruk.

Tryvann Skisenter AS / Oslo Vinterpark er Osloområdets største aktivitetsanlegg for barn og ungdom vinterstid med over 200 000 besøkende pr. år, hvorav 125 000 er under 19 år. 15 alpin- og snowboardklubber er i aktivitet hver uke og ca. 40 renn/konkurranser avholdes pr. sesong. I tillegg er over 4000 elever i skiskolene hver sesong. Ca. 90 skoler og 8000 elever finner veien til anlegget på skoleskidager.

Det har blitt ytret ønske fra idretten om å etablere et nasjonalanlegg for snowboard i nærhet av Oslo. Freestyle-idretten ønsker seg en treningsarena for kuler i Oslo. Dersom en kulekjøringsbakke bygges, vil denne ligge ved siden av, men utenfor eksisterende bakker. Det er mulig at denne bakken kan tilrettelegges som kulekjøringsbakke også i etterkant av et OL. Det kan også være mulig med en permanent slope-style-løype i Wyller ettersom det er OL-gren, da det virker som denne ikke kommer i konflikt med turistløypene i anlegget.

3. Nordiske grener

Siden forrige søknadsprosess om OL i 2018 er Holmenkollanlegget utviklet til VM i nordiske grener i 2011. Det er naturlig at de nordiske grenene avholdes i dette anlegget i OL i 2022 (Brev fra Norges skiforbund til NIF av 24.10.2011).

I forrige søkerunde ble Tøyenparken foreslått som arena for sprint. Dette alternativet er ikke inkludert i mulighetsstudie arenaer denne gangen, da det nå er mulig å avholde alle øvelser i Holmenkollen. Det er imidlertid fortsatt mulig å gjennomføre skisprinten i Tøyenparken hvis det er ønskelig, for eksempel med tanke på å nå ut til et større publikum.

3.1 Øvelser og krav til arenaer - langrenn

Tabellen under viser hvilke langrennsgrener som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 6: Øvelser langrenn.

Klasse	Øvelser
Menn	30 km fellesstart
	15 km individuell start
	10 km jaktstart
	4 x 10 km stafett
	1,5 km sprint
	4 x 1,5 km stafett
	50 km
Kvinner	15 km fellesstart
	10 km individuell start
	5 km jaktstart
	4 x 5 km stafett
	1,2 km sprint
	4 x 1,2 km stafett
	30 km

Krav til sitteplasser fra IOC er 3000 og krav til ståplasser er 10000.

3.2 Situasjonsbeskrivelse Holmenkollen langrennsarena

Ettersom Holmenkollen langrennsarena har status som nasjonalanlegg og ble benyttet som VM-arena i 2011, vil Holmenkollen langrennsarena benyttes som langrennsarena også i OL 2022. Holmenkollen nasjonalanlegg er eid av Oslo kommune.

Avtalen om Holmenkollen som nasjonalanlegg for ski nordiske grener ble inngått i 2003 og gir Holmenkollen status som nasjonalanlegg frem til 31. desember 2013. Dagens anlegg benyttes i World-Cup sammenheng.

3.2.1 Behov for oppgradering

Til VM 2011 fremsto anlegget i Holmenkollen som et moderne anlegg som i dag oppfyller alle krav til en OL-arena for langrenn. I tiden fram til 2022 vil det påløpe slitasje på anlegget, samt at kravene til en OL-arena kan bli noe skjerpet i forhold til dagens krav. Det må derfor påregnes oppgraderinger av anlegget før OL. I tillegg vil det være behov for midlertidig tilrettelegging av arenaen i form av for eksempel midlertidige tribuner, VIP-fasiliteter etc.

Under OL i 2022 vil langrennsarenaen være en separat arena uavhengig av Holmenkollen hoppbakke. Arenaen må ha separate innganger og separate fasiliteter for publikum, akkrediterte og utøvere. I tillegg må transport- og logistikkfasiliteter tilrettelegges for separering av arenaene. Det stilles i tillegg strenge krav til sikkerhet under et OL-arrangement, hvilket vil medføre en inngjerding av hele skitraséen, samt å oppfylle krav med hensyn til adkomst til arena. Det er også påpekt at Holmenkollveien v/Gratishaugen ikke kan benyttes av uakkrediterte under et Olympisk arrangement av hensyn til sikkerheten. Det er gjort en egen utredning av utfordringene rundt veien til Holmenkollen.

På grunn av sikkerhetsmessige krav, samt TV-arealer, må det påregnes et betydelig areal rundt arenaene, noe som må oppgraderes i forhold til VM 2011. Den teknologiske utviklingen knyttet til TV-produksjon går fort. Det jobbes for eksempel for at all produksjon i forbindelse med VM på ski i Falun 2015 skal foregår sentralt. Behovet for store trailere til slik bruk kan derfor tenkes å være redusert i 2022.

3.3 Etterbruk

Holmenkollen skiarena er nasjonalanlegg både for langrenn, skiskyting og kombinert. Det arrangeres årlige World-Cup arrangement i anlegget i tillegg til lokale, regionale og nasjonale arrangement. I løpet av skisesongen avholdes det jevnlig arrangementer i Holmenkollen, blant annet Holmenkollen Skimarathon og Barnas Holmenkolldag.

En asfaltert rulleskitrasé med utgangspunkt i Holmenkollen Skiarena er under etablering. Denne vil sikre gode forhold for langrennsidretten både vinter og sommer.

I tillegg til å være en arrangementsarena er Holmenkollen en skiarena for hele Oslos befolkning. Både i ukedagene og helgene er løypene rundt Holmenkollen fylt med folk som trener.

3.4 Øvelser og krav til arenaer - hopp

Tabellen under viser hvilke hopp-øvelser som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 7: Øvelser hopp.

Klasse	Øvelser
Menn	Kvalifiseringsrunde stor bakke
	Finale stor bakke
	Kvalifisering normalbakke
	Finale normalbakke
Kvinner	Lagkonkurranse stor bakke
	Kvalifisering normalbakke
	Finale normalbakke

Kvinnehopp blir olympisk øvelse for første gang i OL i Sotchi i 2014.

Krav til sitteplasser fra IOC er 3000 og krav til ståplasser er 10-15000.

3.5 Situasjonsbeskrivelse Holmenkollbakken

Dagens Holmenkollbakke har status som nasjonalanlegg for hopp. Avtalen som ble inngått i 2003 gir Holmenkollen status som nasjonalanlegg frem til 31. desember 2013.

3.5.1 Behov for oppgradering

Hoppbakken fyller i dag alle tekniske krav og standarder fra FIS, som også ligger til grunn for krav fra IOC. Publikumskapasiteten er ca. 30 000 tilskuere.

I tiden fram til 2022 vil det påløpe slitasje på anlegget, samt at kravene til en OL-arena kan bli noe skjerpet i forhold til dagens krav. Det må derfor påregnes oppgraderinger av anlegget før OL. Se kommentarer til langrennsarena med hensyn til krav til areal og sikkerhet.

3.6 Situasjonsbeskrivelse Midtstubakken

I tillegg til storbakken i Holmenkollen er det behov for en normalbakke. Det er Midtstubakken, som er en del av nasjonalanlegget.

3.6.1 Behov for oppgradering

I dag er alle internasjonale krav til en hopparena, normalbakke, innfridd. Som ved Holmenkollbakken må det påregnes oppgradering i forhold til OL 2022 på grunn av slitasje og eventuelle nye krav fra IOC.

3.7 Etterbruk Holmenkollbakken og Midtstubakken

Holmenkollen er nasjonalanlegg for hopp og vil fungere som hele nasjonens arena. Det arrangeres jevnlig lokale, regionale og nasjonale hopprenn i Holmenkollen. I tillegg benyttes hoppbakken til årlige World Cup renn.

Holmenkollen er ikke bare en idrettsarena. Den er også en turistattraksjon og et varemerke for Oslo. Med godt over en million besøkende hvert år, er Holmenkollen et av Norges mest besøkte turistattraksjoner.

Midtstubakken vil bli benyttet som trenings- og konkurranse-arena lokalt, regionalt og nasjonalt, og som World Cup-arena for damer. I tillegg vil det i området bli bygget fire mindre plastbakker som vil fungere som trenings- og konkurranse-arenaer for de yngre aldersklasser, og dermed bedre forholdene for rekruttering av nye hoppere i Oslo-området.

3.8 Øvelser og krav til arena - kombinert

Tabellen under viser hvilke kombinert-øvelser som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 8: Øvelser kombinert.

Klasse	Øvelser
Menn	Kombinert hopp
	15 km kombinert langrenn
	Kombinert lagkonkurranse
	4 x 5km kombinertstafett
	Kombinert hopp
	7,5 km Kombinert sprint

Kravene fra IOC og NIF vil være de samme som for ski nordiske grener (hopp og langrenn).

3.8.1 Situasjonsbeskrivelse Holmenkollen nasjonalanlegg

Kombinertarenaene Holmenkollbakken, Midtstubakken og Holmenkollen langrennsarena vil være de samme som benyttes til henholdsvis langrenn- og hopp-øvelsene. Det henvises derfor til beskrivelsene i respektive avsnitt.

4. Skiskyting

Dagens nasjonalanlegg for skiskyting er i Holmenkollen. Ved et OL i 2022 vil det med bakgrunn i antall øvelser i de ulike disipliner ikke være mulig å avholde både nordiske grener og skiskyting i Holmenkollen.

I Oslos søknad om OL i 2018 lå Huken pukkverk inne som lokalisering for skiskytteranlegget. Skiskytterforbundets innspill for OL 2022 er fortsatt Huken pukkverk (mail fra skiskytterforbundet til NIF av 17.10.2011). Ved Huken er det noen utfordringer knyttet til Markaloven og til avvikling av dagens næringsaktivitet i steinbruddet. Anlegget i Huken vil kunne bli et anlegg for trening og mindre konkurranser opp til nasjonalt nivå etter OL, da tribuner og andre provisorier fjernes.

En annen alternativ lokalisering for skiskyting i Oslo er Skullerud (Skullerudhavna i Østmarka, annen tomt enn liten ishall Skullerud). Området brukes i dag som langrennsarena, og kan utvikles til skiskytterarena som senere kan kombineres med langrenn. Løypesituasjonen er i dag ikke tilfredsstillende, det må reguleres lengre og bredere spor østover inn i Marka. Dette betinger planlegging etter Markalovens bestemmelser.

Et annet alternativ til lokalisering er rett utenfor Oslos grenser, i Nittedal kommune i tilknytning til Varingskollen alpinanlegg. Arenaen vil ha god adkomst gjennom togstasjonen i umiddelbar nærhet. Det vil være mulig å samlokalisere anlegget med en eventuell kulekjøringsbakke i alpinbakken, blant annet gjennom felles bruk av fasiliteter for media, publikum etc. Det er også mulig å tenke seg skiskyting lagt til Lillehammer.

4.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke skiskytterøvelser som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 9: Øvelser skiskyting.

Klasse	Øvelser
Menn	20 km normalprogram
	10 km sprint
	12,5 km jaktstart
	15 km fellesstart
	4x7,5 km stafett
	Miks stafett (2 x 6 km + 2 x 7,5 km)
Kvinner	15 km normalprogram
	7,5 km sprint
	10 km jaktstart
	12,5 km fellesstart
	4 x 6 km stafett

Krav til sitteplasser fra IOC er 5000-7000 sitteplasser og krav til ståplasser er 10 000-15 000.

Under skiskytterøvelsene i Lillehammer var det nærmere 50 000 tilskuere på arenaen og i løypene. Utviklingen i publikums interesse er merkbar, og seervennlighet må bestrebes ved planlegging av nytt anlegg. Krav til skiskytterarena fra særforbundet kan oppsummeres som følger:

Løyper: Lengden på løypene er tilpasset de forskjellige konkurranseformer som finnes i dag, og som er: 4 km - 3,3 km - 3 km - 2,5 km - 2 km. Bredden er spesifisert til minimum 6 meter hvor vekslingsfeltet og målgangen har egne spesifikasjoner. IBU og FIS har tilnærmedesvis

de samme krav og spesifikasjoner til løyper. Av sikkerhetsmessige årsaker må løypetraséen i sin helhet gjerdes inn.

Arena: Start-/målområdet, skytebanen, strafferunde og vekslingsfelt skal være på en flate og nær hverandre med god oversikt for publikum. Stadion som brukes bør være på ca. 300 m x 100 m. Skyteretningen skal være mest mulig mot nord av hensyn til sollyset. Avstand fra standplass fram til skivene er 50 m, bredde om lag 90 m (30 skiver/baner x 3 m). Strafferundens konkrete krav til lengde er 150 meter.

I tillegg må arenaen ligge i kupert terreng, og ha områder tilrettelagt for storskjerm og publikum. Nær dialog med TV-selskapene er nødvendig ved planleggingen. Det må også være muligheter for snøproduksjon ved for eksempel et vann i nærheten.

4.2 Situasjonsbeskrivelse Huken pukkverk

Nedenfor beskrives en løsning der en arena for skiskyting i Huken pukkverk etableres i to etapper.

Etappe 1: Løypenettet utvikles gjennom etableringen av Lillomarka idrettspark, i påvente av avviklingen av driften i Huken pukkverk.

Etappe 2: Driften i Huken pukkverk avvikles, en videreutvikling av løypenettet utarbeidet i forbindelse med Lillomarka arena tilrettelegges i bunnen av pukkverket – som vil utgjøre start- og målområdet.

Naboområdet til Huken pukkverk betegnes som Lillomarka Idrettspark. Huken og Lillomarka Idrettspark ble i sin helhet regulert til friområde med underformål turvei, lek, idrett og sport den 29.06.77. Denne reguleringsplanen er satt til side av Markaloven. Prosjektområdet ligger som helhet i Marka. Lillomarka Idrettspark er under planlegging og reguleringsmessig behandling i et samarbeid mellom Bydel Grorud og Bymiljøetaten. Parken er planlagt som et fleridrettsanlegg på både sommer- og vinterstid. Området har frem til i dag vært mer kjent som Oslo Pukkverk, og ble i henhold til avtale tilbakeført til Oslo kommune da driften opphørte. Som vinteranlegg skal idrettsparken omfatte flere idretter som langrennsarena, skiskytterarena, stor skilekeplass, serviceanlegg og garderobeanlegg samt snøkanonanlegg. Planene har vært til vurdering hos Fylkesmannen og Miljøverndepartementet. Det er gitt klarsignal for å jobbe videre med reguleringsplanen.

Det er noe usikkerhet i forhold til avvikling av dagens næringsaktivitet. Bystyret har bedt byrådet fremme en sak om avvikling av pukk- og asfaltproduksjonen. Videre står det i byrådserklæringen at "Byrådet vil fremme en tidsplan for nedbygging og avvikling av dagens drift ved Huken pukkverk". Leietaker/driver er Oslo Vei AS som er et kommunalt eiet aksjeselskap. De ønsker å fortsette virksomhet, og utvide uttaket av stein. Det er også noe usikkerhet knyttet til om Direktoratet for mineralforvaltning vil hevde at fortsatt pukkverksdrift i området er av "Nasjonal betydning". Markaloven står over Mineralloven og planene for et skiskytteranlegg i Huken er i tråd med Markalovens intensjoner. Denne loven reduserer også Direktoratets mulighet til å legge inn innsigelse mot avviklingen. En eventuell innsigelse vil bare få status som uttalelse som skal følge saken frem til Miljøverndepartementet til avgjørelse i henhold til Markaloven.

Som sommeranlegg er det planlagt golfbane, BMX-bane, treningsanlegg fotball, idrettslekeplass, cricketbane og handicapløype. Videre er det planlagt stor parkeringsplass med tanke på utfart til Marka i denne delen av byen.

En eventuell ny skiskytterarena kan planlegges for sommerskiskyting: banene asfalteres og det kan legges opp til et helårsanlegg. Dette er en populær utvikling innen sporten.

Holmenkollen ønskes bevart som nasjonalanlegg selv om ny arena etableres, dette pga. Holmenkollens renommé og muligheter for internasjonale konkurranser.

Ved utvikling av ny skiskytterarena vil det vektlegges at anlegget ikke skal komme i konflikt med eksisterende planer om idrettspark. Løypenettet som er under planlegging, vil danne kjernen også i fremtidige mulige OL-løyper. Ved å inkludere Huken pukkverk, vil det være god plass til å bygge skiskytterstadion med fulle mål og det er plass til strafferunder, provisorier og publikumstilbud.

Ved søknadsprosessen for OL 2018 var prosjektet på befaring med representant fra skiskytterforbundet. Det ble da konkludert med at områdets naturgitte forhold ligger godt til rette for en ny skiskytterarena. Det foreslåtte området (naturgitte forhold) er egnet som skiskytterarena, både arealet til selve arenaen og løypenett med høydeprofil ivaretar kravene fra IOC.

4.2.1 Transport og adkomst

Det vil være to adkomstveier inn til Hukenområdet – Ammerudveien og Bergensveien. To t-banestasjoner betjener området; Ammerud og Grorud. For mer informasjon om transport og adkomst Huken pukkverk, se vedlegg 1 – faktaark fra Plan- og bygningsetaten.

4.3 Alternative arenaer skiskyting

Norges Skiskytterforbund har definert Huken pukkverk som førstevalg for lokalisering av skiskytterarena til OL 2022, og Varingskollen som andrevalg.

4.3.1 Nittedal - Varingskollen

Nytt anlegg i en del av Osloregionen der det er behov for skiskytteranlegg. God topografi og snøsikkert område. Nærhet til togstasjon. Mulig samlokalisering med kulekjøringsbakke gir felles bruk av fasiliteter for media, publikum etc.

Området ligger et stykke fra Oslo sentrum. Planen krever behandling og regulering i henhold til Markalovens bestemmelser.

4.3.2 Skullerud

Skullerudhavna ligger i Østmarka. Det er et stort åpent område som i dag brukes som langrennsarena, primært for Rustad IL som er en stor langrennklubb. Området kan enkelt utvikles til skiskytterarena som senere kan kombineres med langrenn. Løypesituasjonen er i dag ikke tilfredsstillende og det må reguleres lengre og bredere spor østover inn i Marka, noe som må behandles etter Markaloven. Det er et etablert skimiljø i området.

Gode adkomstforhold med nærhet til T-bane og gode veiforbindelser til E6 og Ryen samt til Ytre Ringvei.

4.3.3 Lørenskog – Losby skytebane

Området er vurdert, men Skiskytterforbundet påpeker at terrenget ikke er egnet til å møte kravene til løypeprofiler. Området er også mindre snøsikkert enn de andre alternativene og kollektivtransport til området må baseres på buss.

4.3.4 Lillehammer

Under OL på Lillehammer i 1994 ble skiskytterøvelsene avholdt på Birkebeineren skistadion. Anlegget skal rustes opp til ungdoms-OL i 2016. I en eventuell konseptvalgutredning må dette alternativet vurderes opp mot søknadskonseptet som helhet.

4.4 Etterbruk

Det er stor etterspørsel etter arenaer for skiskyting i Oslo og omegn. Skiskytterforbundet har spesielt pekt på behovet for anlegg i Oslo øst og tilleggende kommuner. Ovennevnte alternativer tilfredsstiller denne etterspørselen. Det kan legges til rette for helårsbruk med asfalterte løyper slik at det kan trenes på rulleski. For Huken vil nye parkeringsplasser og veier/stier ut i Marka gi flere mulighet for å bruke dette området som innfallsport til Lillomarka for friluftsliv og trening.

5. Innledning is-idretter

Det er tre is-idrettsgrener som utøves under et OL: skøyter (hurtigløp, kortbane, kunstløp), ishockey og curling. Det ligger noen føringer på hvordan disse grenene og øvelsene kan fordeles mellom ulike ishaller. Kunstløp og kortbane skøyter kan utøves i samme hall. Videre stiller IOC krav til ulike andeler tilskuerplasser i de ulike grenene, noe som er førende for hvor store de ulike hallene må være.

5.1 Behov for ishaller

Tabell 10: Ishallbehov til konkurranser under OL 2022.

IOC-krav tilskuerplasser	Idrettsgren	Kommentar
12 000	Kunstløp og kortbane	Samme arena
10 000	Ishockey (innledende og sluttspill)	
6 000	Ishockey (innledende)	
6 000	Hurtigløp	
3 000	Curling	

Det er behov for fem ishaller til konkurranser under OL. I tillegg kommer behov for treningshaller som vist i tabellen under.

Tabell 11: Ishallbehov til trening under OL 2022.

IOC-krav treningsfasiliteter	Idrettsgren	Kommentarer
Treningshall	Kunstløp	I umiddelbar nærhet til konkurransearenaen, helst med gang/passasje mellom hallene
Treningshall x 2 (500 tilskuere)	Ishockey	I rimelig nærhet (ikke nødvendigvis i direkte tilknytning til konkurransearena)

Det er ingen krav om treningshall for curling og hurtigløp.

Oslo har i dag følgende ishaller: Jordal Amfi, Ungdomshallen, Grünerhallen, Manglerud ishall og Løren ishall, samt Furuset Forum (eies privat, driftes med tilskudd fra Oslo kommune). Ingen av disse hallene tilfredsstillende IOC-kravene til noen av konkurransehallene for kunstløp, kortbane eller ishockey nevnt over. Jordal Amfi, Manglerud ishall, Løren ishall og Furuset Forum kan benyttes som treningshaller for ishockey under OL. Grünerhallen og Ungdomshallen har ikke plass til 500 tilskuere slik det kreves av en treningshall for ishockey, og er derfor ikke relevante i en OL-sammenheng. Ishockeyforbund har i tillegg pekt på muligheten for at en ny, planlagt ishall på Toppidrettssenteret kan bli et alternativ som treningshall i 2022.

5.2 Mulige løsninger for is-idrettene

Det er mulig å avholde alle is-idrettene i Oslo under OL i 2022, ved en kombinasjon av nybygg og oppgradering av eksisterende haller. Imidlertid har idretten ytret et ønske om å inkludere flere nabokommuner i et OL, og mulighetsstudien omhandler derfor ulike lokaliseringforslag.

Dette er ikke et relevant scenario, men viser at det finnes mange alternative løsninger når det skal bestemmes hvilke anlegg som skal lokaliseres i Oslo. Ser en litt utenfor Oslos grenser (Stor-Oslo) er det også mulig å finne alternativer for alle is-idrettene unntatt hurtigløp, enten gjennom eksisterende eller planlagte anlegg. Dette vises mer inngående i de følgende kapitlene. Nedenfor vises to mulige løsninger på lokalisering av ishaller til OL 2022, en med fokus på lokalisering i Oslo og en med fokus på lokalisering utenfor Oslo. I tillegg vil det være en rekke kombinasjonsalternativer.

Tabell 12: Alternative løsninger på lokalisering ishaller i Oslo og omegn (ikke uttømmende). Mulig etterbruk i parentes.

Øvelser	Oslo alternativet	Stor-Oslo alternativet
Kunstløp/ kortbane	Oslo øst (ny, fleridrett etter OL)	Telenor Arena (midlertidig)
	Oslo sør (ny, fleridrett etter OL)	Asker
Hockey - stor	Oslo øst (ny, fleridrett etter OL)	Lørenskog/Asker/Drammen (ny, fleridrett etter OL)
	Oslo sør (ny, fleridrett etter OL)	Telenor Arena (midlertidig)
Hockey - liten	Jordal Amfi (ny, hockey etter OL)	Lørenskog/Asker/Drammen (ny, hockey etter OL)
	Oslo øst (ny, hockey etter OL)	Hamar OL-amfi
Hurtigløp	Valle Hovin (med tak)	Vikingskipet, Hamar
	Oslo øst (ny, hurtigløp etter OL)	
Curling	Jordal Amfi (eksisterende, hockey el. curling etter OL)	Lørenskog/Asker/Drammen (ny, hockey etter OL)
	Jordal Amfi (ny, hockey etter OL)	
	Løren ishaller (ny, hockey etter OL)	
	Vollebakk (ny, hockey etter OL)	
	Skullerud (ny, hockey etter OL)	

Hvis det tenkes at OL-øvelsene på is skal gjennomføres i midlertidige ishaller der etterbruk blir fleridrett, er det viktig å huske at disse hallene kan rigges tilbake til ishaller. Dermed vil disse hallene kunne fungere som mesterskapshaller for is-idrett i tiden etter OL.

6. Skøyter – hurtigløp

I søknaden om OL 2018 var Oslo kommune innstilt på å realisere ny ishall for hurtigløp på Valle Hovin. Dette er ikke forutsatt i den økonomiplanen som er vedtatt frem til og med 2015. Norges skøyteforbund anbefaler bruk av Valle Hovin til hurtigløp (Brev fra Norges skøyteforbund til NIF av 24.10.2011). Det forutsettes da at det legges tak over banen. Det er en del usikkerhet knyttet til realiseringen av en ny Valle Hovin og en arena for VIF fotball - Vålerenga kultur- og idrettspark. Disse presenteres i dette kapittelet, og dreier seg om en utredning som skal til ESA i forhold til å vurdere det totale samfunnsmessige regnskap knyttet til at VIF har fått tomten med et stort utbyggingspotensial for kr. 1. Det er også noe usikkerhet knyttet til behandlingen av reguleringsplanen. I henhold til Plan- og bygningsetaten er imidlertid IOCs krav til fotavtrykk ivaretatt i de forslag til regulering som er utarbeidet. Det presenteres også alternative lokaliseringer i Oslo for en hall for hurtigløp hvis Valle Hovin-prosjektet ikke lar seg gjennomføre.

Hamar kommune og Hedmark fylkeskommune har bedt om at Vikingskipet vurderes som arena for hurtigløp. Verken NIF eller Norges skøyteforbund har pekt på dette som et alternativ.

6.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke øvelser som vil bli arrangert under OL i 2022, og på hvilken arena de planlegges arrangert.

Tabell 13: Øvelser hurtigløp.

Klasse	Øvelser
Menn	500 m
	1 000 m
	1 500 m
	5 000 m
	10 000 m
	Lagtempo
Kvinner	500 m
	1 000 m
	1 500 m
	3 000 m
	5 000 m
	Lagtempo

IOC-krav til antall tilskuerplasser er 6 000 sitteplasser.

OL-prosjektet har mottatt fyldig informasjon vedrørende krav til hurtigløpsbane og kortbane fra Norges Skøyteforbund, hovedpunkter gjengis:

En bane for hurtigløp i OL er en innebygd 400 meter bane med dobbel konkurransebane på kunstis, to kurver hver på 180 grader, hvor radius av indre kurve må være enten 25 meter, 25,5 meter eller 26 meter. Bredden på indre konkurransebane skal være 4 meter, hvor bredden på ytre konkurransebane skal være minimum 4 meter. I tillegg skal det være en oppvarmingsbane med minimumsbredde på 4 meter innenfor konkurransebanene. Indre bane må være tilgjengelig uten å måtte krysse løpebanen, oftest løst med kulvert under og åpning midt på banen.

6.2 Situasjonsbeskrivelse Valle Hovin

Det er to utendørs arenaer for lengdeløp i Oslo per i dag; Frogner stadion og Valle Hovin. Det har siden 1995 vært skissert ulike løsninger for å bygge tak over Valle Hovin. Dagens situasjon er preget av at Oslo bystyre har gitt VIF Fotball nabotomten for at de skal kunne bygge fotballstadion med blant annet en videregående skole integrert i anlegget.

Reguleringsplan er utarbeidet og på vei mot politisk behandling. Daværende Idrettsetaten og skøyteinteressene har spilt inn krav om at reguleringsplanen må legge til rette for mulig overbygging av skøytestadion. Det er krevet avsatt plass slik at det kan bygges en fullverdig OL-arena. Dette er i henhold til Plan- og bygningsetaten ivaretatt i de forslag til regulering som er utarbeidet.

Valle Hovin er bygget på 60-70-tallet, og eies av Oslo kommune. I 1995 ble kjølemediet skiftet fra freon til ammoniakk på grunn av krav om utfasing av freon. Hele betongflaten med kjølerør er fundamentert til fjell som en stabil konstruksjon. Tribuneanlegget omfatter kun én skråflate på den ene langsiden uten rekkverk og rømningsveier, sanitæranlegget er utdatert, det er begrenset HC-tilgjengelighet. Per i dag er adkomst til indre banehalvdel sikret med en bro over konkurransedanene. Ved en utvikling av Valle Hovin til en Olympisk arena, må det legges ny betongflate med kjølerør oppå de gamle, nye tribuner og øvrige fasiliteter.

Anlegget ligger i ca. ti minutters gangavstand fra Helsfyr t-banestasjon. I tillegg ligger Hasle og Økern t-banestasjoner relativt nær.

Anlegget brukes av Aktiv Skøyteklubb (ASK) som jobber for etablering av en ny, overbygget skøytehall på Valle Hovin. I den forbindelse er det tidligere utarbeidet to mulighetsstudier for skøytehall som vil tilfredsstillere skøyteforbundets krav til skøytehall.

Anlegget slik det er plassert i dag og slik det er tegnet i de tidligere mulighetsstudiene viser godt med arealer rundt. Dette vil bli vesentlig endret ved bygging av Vålerenga Kultur- og idrettspark. Dette bygget er planlagt lagt helt inn til skøytebanen og med bygningsmasse kraget ut over dagens skøytebane. På grunn av utbyggingen vil det være mindre utearealer tilgjengelig enn i dagens situasjon, men det antas at deler av Kultur- og idrettsparken også vil kunne benyttes under et OL. I tillegg ligger skøytebanen i umiddelbar nærhet til Valhall som vil kunne benyttes som ekstra areal for administrasjon, drift, forpleining etc. i forbindelse med et OL. Det vil være mulig å etablere en parkeringskjeller under hele banen. Enkelte funksjoner knyttet til OL kan legges hit.

På sommeren brukes i dag Valle Hovin til utendørskonserter arena for de største konsertene i byen. Ved en utbygging av området vil Oslo miste sin største konsertarena utendørs.

6.2.1 Behov for oppgradering – Valle Hovin

Valle Hovin har slik den står i dag et omfattende rehabiliteringsbehov. De største tiltakene som må gjennomføres for å tilfredsstillere IOC's krav til en slik stadion består i å bygge tak over stadion og øke antall tilskuerplasser. I tillegg stilles omfattende krav til arealer og fasiliteter for publikum, funksjonærer, støttespillere og utøvere. Utredningsprosjektet har tett kontakt med NIF og Norges Skøyteforbund i forbindelse med planene for ny skøytearena i Oslo.

En oppgradering vil måtte gjennomføres på en slik måte at Det internasjonale skøyteforbundets (ISU) krav til sikkerhet ved gjennomføring av arrangementer kan etterleves.

Det er utarbeidet mulighetsstudier for bygging av ny skøytestadion tilpasset Vålerengas stadionplaner. Grensesnittet mellom de to arenaene går i bakkant av dagens tribuner på

Valle Hovin. Det vil være nødvendig å jobbe med dette grensesnittet dersom fotballstadion blir bygget før det er avklart om det skal bygges tak over skøytestadion.

Tak over kunstisbanen er prioritert blant skøyteanleggene på listen over "Prioriterte forslag utenfor økonomirammen" i Oslo kommunes Kommunedelplan for idrett 2009-2012.

6.2.2 Usikkerhet

Det er en del usikkerhet knyttet til realiseringen av Vålerenga kultur- og idrettspark. Det arbeides med en utredning som skal til ESA i forhold til å vurdere det totale samfunnsmessige regnskap knyttet til at VIF har fått tomten med et stort utbyggingspotensial for kr. 1. Det er videre noe usikkerhet knyttet til behandlingen av reguleringsplanen. Detaljutformingen av fotballarenaen vil stille krav i forhold til planlagt overdekking av skøytestadion. Det må settes av ressurser til å ivareta skøytebanens behov slik at det ikke velges løsninger som vanskeliggjør bygging av tribuner og tak. Med felles langvegg må bæring for fremtidig tak over skøytebanen integreres i fotballprosjektet.

6.3 Alternative løsninger hurtigløp

Gitt usikkerheten for gjennomføring av et prosjekt med tak over Valle Hovin nevnt over, er det nødvendig med alternative løsninger. I 1994 ble hurtigløp avviklet i Vikingskipet på Hamar. Hamar kommune har bedt om at dette vurderes også for 2022. Verken NIF eller skøyteforbundet har pekt på dette som et alternativ. Neste fase vil måtte vurdere dette alternativet opp mot helheten i konseptet i forhold til avstander og deltakerlandsbyer.

6.3.1 Ny tomt for ishall for hurtigløp i Oslo

Utredningsprosjektet har med bistand fra PBE undersøkt aktuelle tomter for mulig nytt anlegg for hurtigløp dersom Valle Hovin-alternativet ikke lar seg gjennomføre som planlagt. Det pekes her spesielt på området Kjelsrud og Stubberud ved IKEA. Kjelsrud-tomten var planlagt som mulig ny stor nasjonalarena for fotball. Ulempen ved begge disse tomtealternativene er manglende kollektivløsninger, noe som fungerer meget bra ved dagens Valle Hovin.

En eventuell flytting av hurtigløpsbanen fra Valle Hovin vil frigjøre areal som vil kunne benyttes til å samle alle VIFs aktiviteter på Valle Hovin. Innpassing av en ishockeybane med ca. 6 000 publikumsplasser kunne da tenkes her, og benyttes under OL til enten ishockey eller curling. Dette kan utgjøre en erstatning for Jordal ishall som er gammel og har behov for større oppgraderinger. Det vil også være muligheter for å legge en permanent treningshall for curling her, dog ikke til bruk under OL.

6.4 Etterbruk

Valle Hovin kunstisbane (utendørs) er en av Oslos mest besøkte og benyttede vinteridrettsanlegg. Den benyttes i stor grad av publikum og aktive utøvere hele dagen i tidsrommet 1.11 – 15.3. I følge skøyteklubben ASK er det per i dag 30-40 000 besøkende på banen i sesongen, med en samlet brukstid på 75-80 000 timer.

Ved utformingen av hallen og isflaten er det viktig å tenke etterbruk i forhold til at det også kan spilles bandy eller benyttes i sambruk med kunstløp i samme hall. Dette betyr at flaten på indre bane planlegges med kulvert(er) under banen i hver skalk, med åpninger opp til banen fra disse, og ikke åpning midt i isflaten som er vanlig i tradisjonelle hurtigløpsflater. Oslo har 8 bandyklubber med 120 lag. Oslo har også 3 rene skøyteklubber med over 100 aktive skøyteløpere.

Etterbruk av denne arenaen vil derfor være skøytehall, hvor flere idretter samt publikum vil være brukere. Den vil benyttes av bandy, til trening og kampavvikling. Av hurtigløperne til trening og stevner, både nasjonale og internasjonale. Av kunstløp i hovedsak til trening. Anlegget vil ikke minst brukes av publikum til å kunne gå på skøyter når det er vanskelig å oppdrive naturis. Tak over isflaten vil gi en mye lengre is-sesong og dermed et potensial for vesentlig økt bruk. Forøvrig har skøyteklubben ASK gjort beregninger som antyder potensial for innsparing knyttet til gjenvinning av spillvarme.

7. Kunstløp og kortbane skøyter

Oslo har i dag ingen arena hvor det kan avholdes internasjonale konkurranser i kunstløp. I OL-sammenheng er kunstløp en viktig gren med utgangspunkt i medias - og publikums interesse.

NIF ønsker å bruke Jordal Amfi til kunstløp og kortbane skøyter under OL 2022. Dagens hall har ikke muligheter til å huse 12 000 tilskuere slik IOC krever for disse idrettene. Ved en eventuell riving av dagens Jordal Amfi og bygging av ny ishall på samme tomt er det trolig mulig å innplassere en så stor ishall. Det er imidlertid usikkert om det da er nok arealer omkring hallen til å tilfredsstille IOCs krav til utendørsarealer. Det vil også være et kontroversielt prosjekt med tanke på å bygge ned grønne lunger i en del av byen der det er mangel på slike. Skøyteforbundet mener det ikke er behov for en ishall med 12 000 tilskuerplasser i etterkant av OL (Brev fra Norges skøyteforbund til NIF av 24.10.2011). Alternativet vil dermed innebære at ishallen konverteres til for eksempel friidretts- eller håndballhall i etterkant av OL, og at dette alternativet også utløser et behov for en erstatningshall for VIF hockey.

Utredningsprosjektet anser en ny hall til 12 000 tilskuere på Jordal som et utfordrende alternativ. Som et alternativ til Jordal vurderes Telenor Arena som hall for kunstløp og kortbane under OL 2022. Alternativt kan trolig også en ny stor hall bygges på Mortensrud i Oslo sør, som kan konverteres til friidrettshall i etterkant av OL. Denne hallen lå inne i Oslos OL-søknaden 2018. Det er videre mulig at en ishall planlagt av Asker kommune (omtales under ishockey og curling) kan romme det nødvendige antallet tilskuere. Det må utredes videre om etterbruksbehovet forsvaret en hall av denne størrelsen.

7.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke øvelser på kunstløp og skøyter kortbane som vil bli arrangert under OL i 2022 og hvilken arena de planlegges arrangert.

Tabell 14: Øvelser kunstløp/kortbane.

Gren	Klasse	Øvelser
	Menn	Kunstløp – kort
		Kunstløp – fri
	Kvinner	Kunstløp – kort
		Kunstløp – fri
	Par	Kunstløp par – kort
		Kunstløp par – fri
		Kunstløp obligatorisk
		Kunstløp original
		Kunstløp isdans
Kortbane	Menn	500 m
		1 000 m kvalik
		1 000 m finale
		1 500 m
		5 000 m stafett kvalik
		5 000 m stafett finale
	Kvinner	500 m
		1 000 m kvalik
		1 000 m finale
		1 500 m
		3 000 m stafett kvalik
		3 000 m stafett finale

Krav til publikumskapasitet fra IOC er 12 000. Krav til kunstløpsarena er en stor ishall med en treningshall i umiddelbar nærhet, helst med gang/passasje mellom hallene.

Skøyter - kortbane benytter en bane som blir merket ved hvert arrangement. Utover de ytre målene på 30 x 60 meter og plass til nødvendig sikkerhetspolstring, er ikke merkingen dimensjonerende for hallen. Selve banen er 111,12 meter lang, minst 7 meter bred på langsidene, avmerket på 30 x 60 meter isflate.

Skøyter - kortbane er anleggsmessig knyttet opp mot kunstløp da disse øvelsene kan gå i samme hall. Kortbane vil kreve noe mer garderobekapasitet enn kunstløp og dette vil være dimensjonerende for garderober i en felles hall.

7.2 Situasjonsbeskrivelse Telenor Arena

Kunstløp er den av is-idrettene med krav til flest tilskuerplasser (12 000). Det finnes i dag ingen ishaller i Oslo eller omegn som kan dekke dette behovet. Telenor Arena kan vurderes som hall for kunstløp og kortbane med treningshall/oppvarmingshall for kunstløp. Treningshallen kan løses innendørs i den delen av hallen som ikke benyttes under konkurransene, eller som en provisorisk hall på utsiden.

Telenor Arena har vært i dialog med Norges Ishockeyforbund med tanke på å etablere hallen som sluttspillarena for et fremtidig VM i Norge. Disse planene viser at det også er mulig å legge til rette for kunstløp/kortbane med 12 000 publikumsplasser. Eier og driftsorganisasjonen i Telenor Arena stiller seg positive til at arenaen benyttes som OL-anlegg. Telenor Arena er privat eid.

Det arbeides med planer om å føre skinnegående transport fra Oslo og ut til Fornebu. Det er imidlertid lite trolig at denne vil være ferdig til 2022.

7.3 Alternative løsninger kunstløp og kortbane

I tillegg til Telenor Arena bør det utredes et alternativ der det bygges en ny hall som er stor nok for 12 000 tilskuere. Skøyteforbundet mener det ikke er behov for en ishall med 12 000 tilskuerplasser i etterkant av OL (Brev fra skøyteforbundet til NIF av 24.10.2011). Derfor er tanken at det bygges en stor hall med midlertidig tilrettelegging for kunstløp, og med midlertidige tribuner. Kjøleanlegget og tribunene tas ut etter OL og hallen innredes for enten håndball med tre flater eller som innendørs friidrettshall.

7.3.1 Mortensrud

Alternativ OL-arena for kunstløp og kortbane ble i forrige søknadsprosess i 2018 planlagt lokalisert i idrettsparken på Mortensrud. Området har store arealer som allerede er regulert til formålet og med kommunen som grunneier. Mortensrud idrettspark ligger meget gunstig til transportmessig, nært inntil hovedveiene inn til Oslo fra sør og like ved t-banen.

Det er også plass til å bygge en treningshall ved siden av arenaen. Denne ishallen skal ligge helt inntil den store konkurransearenaen, med felles fasiliteter som garderober med mer. Det er et marked for betalende tilskuere til trening for kunstløp under OL, det stilles derfor visse krav også til treningshallen.

7.3.2 Planlagt ishall Asker kommune

Se omtale i kapittelet om ishockey – ”Situasjonsbeskrivelse og muligheter Asker”.

7.3.3 Andre tomteforslag

Tomtene ved IKEA - Kjelsrud og Stubberud – er nevnt som alternative lokaliseringer for en ny hurtigløpsbane i Oslo hvis det ikke lar seg gjøre å realisere planen om tak over Valle Hovin. De samme tomtene er mulige for innplassering av en kunstløps- og kortbanearena. Et annet alternativ er å benytte Coops tomt på Rommen når de har flyttet fra området i 2015.

7.4 Etterbruk

Som referert over synes det ikke å være behov for en ishall av denne størrelsen (12 000 tilskuere) i Oslo etter OL. Det er imidlertid behov for en innendørs friidrettshall i Oslo. Dette behovet kan løses gjennom hallen på Mortensrud og ved de øvrige lokaliseringene som er foreslått i Groruddalen (Kjelsrud og Stubberud). Det er også et kontinuerlig behov for håndballhaller i Oslo, en hall av denne størrelsen kan gi tre håndballflater i etterkant av OL.

8. Curling

Jordal Amfi var OL-arena i 1952. Norges curlingforbund mener det ikke er behov for en permanent curlinghall med plass til 3000 tilskuere i etterkant av OL (Brev fra Norges Curlingforbund til NIF av 24.10. 2011). Særforbundet ønsker derimot å tilrettelegge for en treningshall for curling på Valle Hovin, i tilknytning til en eventuell ny hurtigløpsarena med tak samme sted. En OL-konkurransen må dermed avholdes i en ishall som i etterkant kan benyttes til ishockey, som for eksempel et oppgradert Jordal Amfi der Vålerenga hockey kan benytte arenaen i etterkant. En treningshall for curling er lagt inn i Olympiatoppens planlagte prosjekt for nasjonalt senter for trening og prestasjon ved Sognsvann.

Ved en eventuell flytting av hurtigløp fra Valle Hovin til en ny tomt i Oslo øst, vil det være mulig å inkludere både ishall til bruk for hockey eller curling under OL samt en permanent treningshall for curling på det frigjorte området på Valle Hovin.

En mulig lokalisering for en ishall som benyttes til curling under OL er Løren idrettspark. Det er arealer her til å innplassere en ny ishall med plass til curling under OL, der etterbruk kan være ishockey. Alternative tomter for nye ishaller som benyttes til curling under OL er Vollebekk og Skullerud. Etterbruk kan være ishockey. Utredningsprosjektet har henvendt seg til Oslo Spektrum (privat eid) for å høre om de er interessert i å være arena for curling under OL, men eierne fant dette lite interessant.

Slik det vil bli redegjort for i kapittelet om ishockey senere, er Drammen og Lørenskog pekt på som mulige lokaliseringer av ishaller til OL. I tillegg har Asker kommune kommet med en skriftlig henvendelse til NIF om at de skal bygge en ny ishall der de ønsker å arrangere noen av ishockey-kampene under et OL 2022. Curling kan avholdes i en av disse hallene under OL, med ishockey som mulig etterbruk.

8.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke curlingkonkurranser som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 15: Øvelser curling.

Klasse	Øvelser
Menn	Turnering 10 nasjoner
Kvinner	Turnering 10 nasjoner

IOC-kravene til curlingbane (2010) er en innendørs isflate på ca 30 x 60 meter, minimum 4 baner og minimum 3 000 tilskuere. Dagens banebreddekrav er på 5 meter, mens banelengden er 45,72 meter.

En olympisk curlingkonkurransen innebærer spill på 4 baner samtidig. Det er normalt tre spillepass ("runder") pr. dag. Kvinner og menn spiller annenhver gang ("runde"). Etter grunnspill ("alle mot alle") er det sluttspill med de fire beste lagene i hver klasse. Eventuell poenglikhet etter grunnserien krever omspill ("tie break"). Sluttspillet spilles som ren cup med semifinale og finale (samt bronsefinale). Totalt innebærer dette at det må avsettes tid til 33 spillepass; 24 spillepass i grunnspillet, tre spillepass til eventuelt omspill. To spillepass til semifinale, to spillepass til bronsefinaler og to spillepass til finaler. Dette innebærer avviklingen av OL-konkurransen vil ta ca 13 dager.

Det vil ikke være nødvendig med en separat treningsarena for curling. Konkurranseshallen må imidlertid stilles til disposisjon for trening/forberedelser to dager før konkurransene starter.

Det stilles strenge krav til inneklime i en curlinghall. Det bør være minst 15 meter mellom tak og gulv i hallen. I tillegg stilles det krav om spesiell kontroll av air-condition til antiluftfuktighetsystem, frysesystemet, samt til kontroll- og styringssystem av isen og innemiljøet. Det er viktig at det oppnås helt jevn temperatur på hele isflaten og at ingen varme fra lys eller tilskuere må påvirke isflaten.

8.2 Situasjonsbeskrivelse – Jordal Amfi

Oslo har i dag ingen arena som tilfredsstillende til kravene til en OL-arena for curling. Av eksisterende ishaller i Oslo er det kun Jordal Amfi som tilfredsstillende til kravene til størrelse på en olympisk curlinghall. Med sin sentrale plassering i Oslo sentrum kan Jordal Amfi derfor benyttes som curlinghall under OL 2022. Jordal Amfi er kommunalt eid.

Jordal Amfi er i dag en relativt gammel og umoderne hall. Selve isflaten er av god standard, men fasilitetene rundt må være av bedre standard dersom arenaen skal fungere som OL-arena.

Det ble under befaring gjennomført under forrige søknadsprosess påpekt noen svakheter ved hallen som potensiell OL-arena:

- Dårlig tilrettelegging for handikappede, vanskelig tilgjengelighet – langt fra universell utforming
- Tvil om isens kvalitet som følge av den skjeve tak- og tribunekonstruksjon
- Bratte tribuner
- Mye "klatring" og uklar logistikk, spesielt for publikum og funksjonshemmede, men også for funksjonsfriske utøvere.
- Lavt under taket (fra 7-13 meter). Ideelt krav er 15 – 20 m
- Umoderne innredning
- Begrenset areal på den ene kortsiden til disposisjon for funksjoner som coacher, media, sekretariat m.v.
- Redusert visibilitet som et resultat av "skjev" publikumplassering

Velges Jordal Amfi som OL-arena vil det forutsette en totalrehabilitering av hallen. Ønsket standard og omfanget av rehabilitering er enda ikke avklart. Form og terreng legger så store begrensninger på mulighetene slik at Utredningsprosjektet vil anbefale at det vurderes om det skal legges til rette for riving og nybygging av den siste av de store arenaene etter OL 1952 (Bislett og Holmenkollen er bygget om til tidsmessige arenaer).

Det er mulig å legge en ny ishockeyhall inn i terrenget mot Hedmarksgata. Ved å bruke arealet fra dagens ishall og legge til deler av parkarealet, kan det innpasses en ny ishockeyhall, delvis nedgravet og med park på taket. På den måten kan de sentrale åpne arealene bevares for idrett og lek/rekreasjon. Det er også sett på alternative utbyggingsmåter som bygger ned hele området, fjerner kunstgressbanen og klubbhuset. Dette ønsker utredningsprosjektet ikke å forfølge videre etter dialog med Plan- og bygningsetaten. Dette er viktige aktivitetsarealer for nærmiljøet som må sikres for ettertiden. Idrettsparken ligger i et område av byen hvor det skjer sterk fortetting og med mange nye boliger planlagt.

8.3 Alternative løsninger curling

Norges idrettsforbund ønsker curlinghall i tilknytning til Valle Hovin for bruk under OL 2022. Norges curlingforbund anser at det ikke er behov for en permanent curlinghall med plass til 3000 tilskuere i etterkant av OL. Det særforbundet ønsker er å tilrettelegge for en treningshall for curling på Valle Hovin, i tilknytning til en eventuell ny hurtigløpsarena med tak samme

sted. En OL-arena må avholdes i en ishall som i etterkant benyttes til ishockey, som for eksempel en oppgradert Jordal Amfi.

Ved en eventuell flytting av hurtigløp fra Valle Hovin til en ny tomt i Oslo øst, vil det imidlertid være mulig å inkludere både ishockeyhall til bruk for hockey eller curling under OL samt en permanent treningshall for curling på det frigjorte området på Valle Hovin. Se for øvrig omtale av dette alternativet under kapittelet om hurtigløp: "Ny tomt for ishall for hurtigløp i Oslo".

En mulig lokalisering for en ishall som benyttes til curling under OL, men som i etterkant benyttes til ishockey, er Løren idrettspark. Løren idrettspark har allerede en ishall. Denne ishallen har imidlertid en relativt lav standard. Det er arealer til å innplassere en ny ishall på Løren med plass til curling under OL, etterbruken kan være ishockey. En mulighet er at Vålerenga ishockey flytter fra Jordal amfi til ny ishall på Løren. Alternative tomter for nye ishaller som benyttes til curling under OL er Vollebekk og Skullerud, se vedlegg 1 for faktaark. Etterbruk kan være ishockey.

Utenfor Oslo er eventuelle ishaller som bygges i forbindelse med OL, i Drammen, Lørenskog eller Asker, alternativer som OL-arenaer i curling. Disse kan brukes som arenaer for ishockey i etterkant av et OL.

8.4 Etterbruk

Som nevnt tidligere er det ikke behov for en curlinghall med 3000 publikumsplasser i etterkant av OL. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å benytte en OL-arena for curling til curling i etterkant av et OL, men heller til ishockey. Jordal Amfi benyttes i dag som hjemmearena for VIF hockey, samt som arena for kunstløpsstevner etc. Det er fullt belegg ved hallen i dag, det vil derfor heller ikke være noe problem med bruk av hallen til disse aktivitetene i etterkant av et OL.

9. Ishockey

Det er under OL behov for to konkurransehaller og to treningshaller for ishockey (se tabell 10 og 11). Oslo har i dag ingen ishall som holder mål for et slikt mesterskap verken når det gjelder standard eller størrelse. Ishockey har tradisjonelt hatt sin hovedarena på Jordal Amfi. Hallen som ble bygget til OL 1952 har store behov for oppgradering og det er mulig å transformere denne OL-arenaen til en moderne ishockeyhall. Hvis Jordal Amfi skal benyttes til hockey under OL vil en mulighet være å rive dagens hall og bygge ny hall i samme område med en tilskuerkapasitet på ca 6 000. Dette vil sannsynligvis være tilstrekkelig sett i et etterbruksperspektiv. I så fall vil dette være den tredje OL-arenaen fra 1952 som rives og moderniseres, både Holmenkollbakken og Bislett stadion har de senere årene gjennomgått samme prosess.

Tabellen under oppsummerer noen muligheter for å avholde de ulike ishockeykampene under OL 2022.

Tabell 16: Alternative løsninger for ishockey i og utenfor Oslo under OL 2022, samt etterbruk.

	IOC-krav tilskuere	Oslo-alternativer	Alternativer utenfor Oslo
Ishall 1	10 000	Oslo øst (ny, fleridrett etter OL)	Lørenskog/Asker/Drammen (ny, fleridrett etter OL)
		Mortensrud (ny, fleridrett etter OL)	Telenor Arena (midlertidig)
Ishall 2	6 000	Jordal Amfi - rive, bygge ny (hockey etter OL)	Lørenskog/Asker/Drammen (ny, fleridrett etter OL)
		Oslo øst (ny, hockey etter OL)	Hamar OL-amfi

NIF har sett på ishockey som den øvelsen som med fordel kan avvikles i kommuner med nærhet til Oslo. De har anbefalt at den største hallen (sluttspill – 10 000 tilskuerplasser) legges til Drammen (ny hall), og den minste (innledende runder – 6 000 tilskuerplasser) legges til Lørenskog (ny hall) eller Hamar OL-Amfi. Disse kommunene har gitt NIF en skriftlig tilbakemelding på at de ønsker å være med videre i en eventuell prosess vedrørende OL i 2022, og Drammen og Lørenskog kommune har sendt faktaark til Oslo kommune som viser hvor i planprosessen mot en ishockeyhall deres prosjekt befinner seg (vedlegg 2). I tillegg har Asker kommune kommet med skriftlige henvendelser til NIF om at de skal bygge en ny ishall der de ønsker å arrangere noen av ishockey-kampene under et OL 2022. Innspillet vil være en del av en mulig konseptvalgutredning.

9.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under gir en oversikt over sannsynlig kampoppsett for ishockey under OL i 2022.

Tabell 17: Øvelser ishockey.

Klasse	Øvelser	
Menn	20 kamper ishall 1	Turnering 12 lag
	13 kamper ishall 2	
Kvinner	9 kamper ishall 1	Turnering 8 lag
	10 kamper ishall 2	

Krav til sitteplasser fra IOC er 10 000 for Ishall 1 og 6 000 for Ishall 2. Særforbundet ønsker at den største hallen skal gi plass til 12 000 tilskuere under OL.

For ishockey vil endelig antall lag i turneringen og kampoppsett avhenge av utfallet av forhandlinger mellom det internasjonale ishockeyforbundet og National Hockey League. Spillere fra hele verden spiller i ligaen, som er uavhengig av det internasjonale ishockeyforbundet. For å stille for sin nasjon under OL må spillere dermed fristilles fra denne ligaen.

For ishockey kreves to store ishaller der publikumskapasiteten er dimensjonerende for størrelsen på hallene. Med kampoppsett som skissert over, vil det være behov for 16 garderober i ishall 1 og 12 garderober i ishall 2. Det vil også kreves uteareal for TV og pressefasiliteter, parkering og liknende. Det må stilles to treningshaller til disposisjon med 30 x 60 meter isflate i rimelig avstand til hovedarenaene.

9.2 Situasjonsbeskrivelse og muligheter Drammen

Drammen kommune har gjennomført en mulighetsstudie med tanke på å bygge en multifunksjonshall med plass til opp til 10 000 tilskuere. Hallen tenkes lokalisert sentralt i Drammen, ved Marienlyst. Hallen er tenkt brukt til ishockey under OL, mens etterbruk er blant annet håndball, skole og breddeidrett. Kommunen tenker at hallen også skal kunne benyttes til næringsvirksomhet som messer, konferanser, store konserter og andre events. For mer informasjon om hallen, se faktaark fra Drammen kommune (vedlegg 2).

NIF har pekt på Drammen kommune som lokalisering av sluttspill ishockey. Alternativt kan hallen benyttes til innledende kamper i ishockey, eller til curling under OL.

9.3 Situasjonsbeskrivelse og muligheter Lørenskog

Lørenskog har i dag en ishall med behov for oppgradering. Lørenskog kommune har i sin mulighetsstudie lokalisert en ny ishall til en tomt rett nord for Lørenskog stasjon. Det er primært et ønske om å bygge en hall med kapasitet for 6000 tilskuere, der hallen tenkes brukt til ishockey også i etterkant av et OL. For mer informasjon, se faktaark fra Lørenskog kommune (vedlegg 2).

NIF har pekt på Lørenskog kommune som lokalisering av innledende kamper i ishockey. Alternativt kan hallen benyttes til curling under OL. Det er også mulig å tenke seg at sluttspill ishockey avholdes her, hvis dette er forsvarlig med tanke på etterbruk.

9.4 Situasjonsbeskrivelse og muligheter Asker

Asker har foreløpig avsatt kr. 1 mill. i 2012-budsjettet til planleggingsmidler og utredning av en mulighetsstudie for et ishallprosjekt. Ny ishall planlegges ferdigstilt i perioden 2016/18. Prosjektet har en foreløpig budsjettprognose på kr 250 mill. i langtidsbudsjettet til Asker kommune. De opprinnelige planene har vært et anlegg med ca 4 - 5000 sitteplasser. Dersom Asker kommunes prosjekt kan bli en del av en nasjonal OL-søknad vil kommunen vurdere å imøtekomme krav og forutsetninger som er gitt ved å kunne bygge et anlegg primært for ca 6 – 8000 tilskuere (liten hall ishockey under OL) eller opptil 10 – 12 000 tilskuere (sluttspill ishockey eller kunstløp/kortbane).

Asker kommune er lokalisert ca tre mil fra Oslo. Det er etablert et nytt dobbelspor for jernbanen med avganger hvert 6. minutt mellom Oslo og Asker, med en reisetid lik ca 17-27 minutter. Asker har to sentrale stasjoner, Asker stasjon som er Norges 5. største/mest trafikkerte og Bondivann stasjon (på Spikkestadbanen) som begge ligger ca 1,2 km fra idrettsparken. Det planlegges ny E 18 mellom Oslo og Asker som forventes ferdigstilt i 2021 med 8 felt hvorav to adskilte kollektivfelt.

9.5 Situasjonsbeskrivelse og muligheter Oslo

Ingen av de eksisterende ishallene i Oslo tilfredsstillende kravene som stilles til en olympisk arena for ishockey, blant annet med tanke på publikumskrav og garderobeareal. Begge konkurransearenaene for ishockey må derfor bygges nye om disse øvelsene skal avholdes i Oslo. I tillegg er det krav om betydelige arealer rundt hallene for midlertidig bruk under OL.

9.5.1 Ishall 1 – 10 000 tilskuerplasser

Den største hallen skal dimensjoneres for 10 000 tilskuere under OL. Denne vil være for stor som en hockeyarena i Oslo i etterkant, da idretten ikke ønsker å sitte igjen med et altfor stort anlegg som ikke er realistisk å fylle med tilskuere. Ishall 1 tenkes derfor benyttet som fleridrettshall i etterkant av OL. På den måten vil også sommeridretten få en bedret anleggssituasjon som en følge av vinter OL 2022. Norges håndballforbund har lenge jobbet for en mesterskapshall i Oslo. En slik hall vil i hverdags situasjonen kunne være en hall med 3 spilleflater. Hallen for sluttspill ishockey under OL kan bli en nasjonalarena for håndball etter OL. For å benytte anlegget som hockeyarena under OL vil det være nødvendig å islegge dekket midlertidig, samt tilrettelegge for midlertidige tribuner tilpasset en hockeyarena. Aktuelle tomtealternativer er: Kjelsrud/IKEA og Rommen/Coop (se vedlegg 1 faktaark).

9.5.2 Ishall 2 – 6 000 tilskuerplasser

Ishall 2 skal dimensjoneres for 6000 tilskuere og kan bygges i området der Jordal Amfi står i dag. Ved bruk av noe midlertidige tribuner kan denne hallen dimensjoneres for 6000 tilskuere etter OL, og dermed bli en ny hall for Vålerenga ishockey (VIF) etter OL. Alternativt kan ny liten hockeyhall bygges annet sted i Oslo øst, da også for VIF i etterkant av OL. I så fall må Jordal Amfi benyttes av andre enn VIF etter OL, for eksempel som permanent curlinghall. VIF har sterke røtter og tradisjoner til Jordal Amfi og ønsker at deres hjemmebane fortsatt skal være i dette området.

9.6 Treningshaller

Følgende treningshaller kan stilles til disposisjon under OL: Manglerud ishall, Løren ishall eller Furuset Forum. Norges Ishockeyforbund har i tillegg pekt på muligheten for at en ny, planlagt ishall på Toppidrettssenteret kan bli et alternativ som treningshall i 2022.

9.7 Etterbruk

Det er et sterkt behov for nye ishaller i Oslo, men på samme måte som for kunstløp/kortbane vil det i etterkant av OL sannsynligvis ikke være behov for en ishockeyhall med 10 000 publikumsplasser.

Det er en mulighet at VIF Hockey, som i dag er lokalisert på Jordal Amfi, flytter mye av sin virksomhet ut til en ny ishall. En utfordring er klubbens sterke tilhørighet til Jordal Amfi. VIF Hockey er uten sammenlikning Norges mest suksessrike klubb med bortimot 30 NM-titler. En ny ishall med 6 000 tilskuerplasser vil bedre klubbens muligheter til å vokse både med tanke på økonomi og rekruttering.

10. Alpine grener

Det vil ikke være teknisk mulig å gjennomføre alpine grener i Oslo og omegn. NIF og Norges Skiforbund har begge pekt på Gudbrandsdalen for gjennomføring av alpine grener (Brev fra Norges skiforbund til NIF av 24.10.2011). Dette med bakgrunn i at de ønsker å gjøre bruk av dagens nasjonalanlegg i Kvitfjell. Under OL i 1994 ble i tillegg Hafjell brukt til de tekniske disiplinene slalåm og storslalåm.

Norges Skiforbund har mottatt signaler fra det internasjonale skiforbundet (FIS) om at alle konkurranser (finaler) bør gjennomføres i Kvitfjell (Brev fra Norges skiforbund til NIF av 24.10.2011). En arena for konkurransene i alpint vil gi store innsparinger økonomisk da en begrenser seg til rigging av ett målområde og tilrettelegging for media på ett sted.

Hvis Hafjell skal benyttes i konkurransesammenheng, vil det være til de tekniske disiplinene slalåm og storslalåm (kvinner og menn). Kvalifiseringer vil sannsynligvis foregå på Hafjell da med mindre rigging av presse og mediafasiliteter. I fortsettelsen presenteres muligheten for å avholde alle øvelser i Kvitfjell, og muligheten for å avholde tekniske disipliner i Hafjell. Situasjonsbeskrivelse og oppgraderingsbehov er gjennomført av eierne av de respektive anleggene.

10.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke alpine øvelser som vil bli arrangert under OL i 2022.

Tabell 18: Øvelser alpint.

Klasse	Øvelser
Menn	Utfor
	Super-G
	Kombinasjon
	Storslalåm
	Slalåm
Kvinner	Utfor
	Super-G
	Kombinasjon
	Storslalåm
	Slalåm
	Utfor

Krav til sitteplasser fra IOC er 8 000 og krav til ståplasser er 10 000.

10.2 Situasjonsbeskrivelse Kvitfjell

Kvitfjell er Nasjonalanlegg for de alpine fartsdisiplinene (utfor og Super-G). Avtalen med Kulturdepartementet som ble inngått 15. desember 1999 gav Kvitfjell status som Nasjonalanlegg frem til 30.06.2009. Partene har forpliktet seg til å videreføre avtalen etter reforhandling hvert 5. år frem til 30.06.2019. Nåværende forlengelse gjelder for perioden 2009-2014. Kvitfjellanlegget er privat eid.

I forbindelse med status som nasjonalanlegg har arenaen blitt betydelig opprustet de siste 10 årene. Dette gjelder kapasitet på snøproduksjon, opprusting av heis og bakkeanlegg samt utskifting av permanente sikkerhetsposisjoner. Alle renn- og oppvarmingstraséer er nå 100 prosent dekket med kunstsne.

Det er god kapasitet til publikum i målområdet. I 1994 var det 40 000 tilskuere på utfor for herrer. Anlegget har i dag ingen permanente sitteplasser.

10.2.1 Behov for oppgradering, Kvittfjell

Det må påregnes en del oppgraderinger av anlegget før et eventuelt OL i 2022, blant annet på heiser, snøproduksjonsanlegg og kabelanlegg. I tillegg vil det kreves ny utfor-trasé for damer. I mesterskaps-sammenheng stiller FIS krav om separate utfor-traséer for menn og kvinner. Det må derfor bygges en ny utfortrasé for damer i Kvittfjell. Planlagt dameløype vil ha felles målområde med dagens "herreløype".

10.2.2 Etterbruk Kvittfjell

Dagens arena i Kvittfjell har status som nasjonalanlegg. Dette innebærer at arenaen skal kunne tilfredsstille kravene til store internasjonale mesterskap (OL, VM og WC-finaler).

Med unntak av sesongen 2006 (World Cup renn i Hafjell) har Kvittfjell gjennomført WC hvert år siden OL i 1994. Kvittfjell er nå en klassiker i den alpine WC, og alpine WC renn er allerede terminfestet fram til 2016.

10.3 Situasjonsbeskrivelse Hafjell

Løypene på Hafjell tilfredsstiller FIS krav til høydeforskjeller. Hafjellanlegget er privat eid.

Det har i en periode vært arbeidet for å få nasjonalanleggsstatus i Hafjell, og det har i den forbindelse blitt utarbeidet forslag til utvidet løypetrasé for trening og konkurranser. Løypetilpasningene vurderes som både bedre, mer krevende og mer varierte enn dagens løyper. Denne løypetraséen legges også til grunn for Ungdoms-OL i 2016. Det planlegges installert snøproduksjonsanlegg som dekker hele løypa, og lysanlegg som tilfredsstiller kravene for arrangement av FIS-kveldsrenn.

I forhold til 1994 er stolheisen fra dalstasjonen som var reservert for aktive, funksjonærer og akkrediterte, flyttet. Gondolbanen ble satt i drift i desember 2006, slik at stolheis 1 kan reserveres for aktive, trenere og funksjonærer.

Det ble installert kabelsystem med tre uavhengige kabler til OL i 1994, og dette benyttes til dagens konkurranser. Det har blitt registrert en del kabelbrudd. Fiberoptiske kabler til teknisk sentral i målområdet ligger fortsatt installert.

10.3.1 Behov for oppgradering, Hafjell

Det må påregnes en del oppgraderinger av anlegget før et eventuelt OL i 2022, blant annet på heiser, snøproduksjonsanlegg, kabler for tidtaking, strømforsyning til målområdet og lydanlegg.

10.3.2 Etterbruk Hafjell

I dagens arena i Hafjell ble det arrangert WC-finaler i tekniske disipliner i 1996 og 2003, samt WC i 2006. Det arrangeres årlig Fartsuke med innlagte NM-jr, og jevnlig senior NM alpint, alle disipliner.

11. Bob, skeleton og aking

Det finnes i dag bare et konkurranseanlegg for bob, skeleton og aking i Norge. Det er Lillehammer olympiske bob- og akebane (LOBA) på Hunderfossen i Lillehammer kommune. Norges ake-, bob- og skeletonforbund (NABSF) ønsker ikke et nytt konkurranseanlegg i Norge (brev fra forbundet 24.10.2011), og har derfor ønsket å gjenbruke OL-anlegget fra OL i 1994.

11.1 Øvelser og krav til arena

Tabellen under viser hvilke idrettsgrener som vil bli arrangert under OL 2022.

Tabell 19: Øvelser bob, skeleton og aking.

Idrett	Gren	Aktivitet
Aking	Damer, single	4 turer over 2 dager
	Herrer, single	4 turer over 2 dager
	Double	2 turer over 1 dag
	Stafett (a)	1 tur over 1 dag
Bob	Damer, 2'er bob	2 turer over 1 dag (b)
	Herrer, 2'er bob	4 turer over 2 dager
	Herrer, 4'er bob	4 turer over 2 dager
Skeleton	Damer, single	2 turer over 1 dag (b)
	Herrer, single	2 turer over 1 dag (b)

Krav til sitteplasser fra IOC er 1 000 sitteplasser, krav til ståplasser er 10 000.

Merknader:

a – Det Internasjonale Akeforbundet, FIL: stafett med 1 herre single, 1 dame single og 1 double pr. lag, øvelsen er med på det ordinære OL-programmet f.o.m. 2014.

b – Det Internasjonale Bob- og Skeletonforbundet, FIBT, ønsker å øke antall turer og dager for 2'er bob damer og skeleton single damer og single herrer fra 2 turer over 1 dag til 4 turer over 2 dager.

Hvis disse ønskene blir godkjente av IOC vil det innebære 3 flere konkurransedager under OL 2022 enn hva som er tilfellet i 2014 evt. flere medaljeøvelser på samme dag. Uansett løsning vil dette bli en utfordring, ikke minst med tanke på mannskap og is-kvalitet.

11.2 Situasjonsbeskrivelse - LOBA

Lillehammer olympiske bob- og akebane (LOBA) er den eneste av sitt slag i Nord-Europa og ble bygd til OL på Lillehammer 1994. LOBA har relativt god standard og benyttes i World Cup sammenheng, men trenger en del nødvendige oppgraderinger på flere områder for å kunne møte kravene til fremtidige internasjonale idrettsarrangement. LOBA er eid av Lillehammer kommune.

I dag fremstår anlegget nesten slik det ble overdratt eier etter OL-94. Selve banelegemet (banegeometrien) tilfredsstillers dagens krav til de respektive internasjonale forbund (FIL og FIBT). Av oppgraderinger som er foretatt etter OL 1994 er installering av energistyringssystem, samt enkle takoverbygg i banen de viktigste. Utover disse oppgraderingene er det ikke særlige foretatt tekniske utskiftninger.

11.3 Behov for oppgraderinger

LOBA har relativt god standard og benyttes i World Cup sammenheng, men vil trenge både bygningsmessige og tekniske oppgraderinger før et eventuelt OL i 2022.

11.4 Etterbruk

I perioden etter OL 1994 har det vært en gradvis positiv utvikling av nasjonal og internasjonal idrettslig bruk av anlegget, mens det for den kommersielle siden av markedet har gått noe i bølgedaler og fulgt de økonomiske svingningene internasjonalt. Innkjørt omsetning i den normalt sett viktigste måneden i året (oktober) fra 1994 (kr. 243 000) frem til 2011 (kr. 1 026 000) har økt med ca 420 % (prisutviklingen pr kjørt tur har steget med ca 100 prosent). Det anses at en ved økt tilrettelegging av anlegget kan øke treningsaktivitet i andre perioder i sesongen.

12. Deltakerlandsby

Med bakgrunn i IOCs evalueringskriterier og vektingen av disse, er både reiseavstand til arenaer, konsept og etterbruk avgjørende for etableringen en deltakerlandsby. Mulighetsstudien viser at både eksisterende idrettsanlegg og forslag til nye lokaliseringer sannsynligvis blir liggende i tilknytning til hovedferdselsårene i Osloområdet. Plassering av en deltakerlandsby langs Ring 3 vil derfor være praktisk.

Deltakerlandsby bør lokaliseres slik at det kan tilrettelegges for rask og effektiv transport fra/til hovedflyplass, maksimum 60 minutters reisetid til alle arenaer og tilgang til offentlig kommunikasjon til sentrum. Det vil være positivt om det finnes treningsfasiliteter, offentlig transporttilbud og noe servicetilbud i nærliggende områder. Etterbruk av fasilitetene er viktig for valg av konsept for deltakerlandsby.

Det er ikke identifisert eksisterende anlegg eller bygg som egner seg som deltakerlandsby, men det er kartlagt flere arealer innenfor et foretrukket område i Oslo som vil egne seg til dette formålet. Det er noe usikkerhet om hvordan Oslo kommune ønsker å disponere disse arealene, og om de vil bli utviklet slik at de kan ferdigstilles til et OL i 2022.

Tatt i betraktning at Oslo vil være i sterk vekst frem til 2022, ser man at behovet for studentboliger, etableringsboliger, sosiale boliger, og bygg for kommunal tjenester og at utbygging av denne type boliger vil være i tråd med Oslos byutvikling og en god etterbruk vil kunne bli ivaretatt.

Utredningsprosjektet mener at samtlige av de arealene som presenteres for deltakerlandsby er aktuelle i og med at alle innfrir IOC krav til avstander etc. med god margin. Om de fleste anlegg blir liggende mot øst kan arealene Ulven og Økern Torg vurderes. Et annet område som kan vurderes er Aker sykehus. Et annet aktuelt område som vil ligge godt plassert både i tilknytning til Holmenkollen, Drammen og Asker er forskningsområdet vest i Oslo, med arealene på Sogn Vgs. Denne plasseringen anses som den mest gunstige med tanke på etterbruk av studenthybler.

Det vil bli etablert en egen mindre deltakerlandsby på Lillehammer som er beskrevet i et eget avsnitt i dette kapittelet.

12.1 Behov og krav til deltakerlandsbyen

IOC stiller følgende krav til deltakerlandsby:

- Deltakerlandsbyen skal ligge maksimalt 60 minutters reisetid fra arenaene
- Skal huse minimum 4 500 personer, utøvere og støtteapparat(Pyeong Chang 2018: antall 6300).
- Egen deltakerlandsby må etableres ved fjellarenaene, i praksis en nedskalert versjon av hoveddeltakerlandsbyen og skal huse ca. 1 500 utøvere og støtteapparat
- Det skal etableres reservesenger i tilfelle det kommer flere utøvere enn planlagt, og for nødstilfeller
- Det skal være maks fire personer per bad og maksimum 2 utøvere pr. rom
- Alle krav til universell utforming må ivaretas
- Tilby komfort i trygge omgivelser
- Gi landsbyen distinkt og særpreget olympisk stemning
- Deltakerlandsbyen skal inneholde en boligsone, Plaza/fellesarealer med butikker og servicetilbud samt samlingsområder for sosiale/fritids aktiviteter. I tillegg skal det etableres et eget område for driftstjenester.

- Det skal tilbys et pålitelig transportsystem og det må ligge en transportsentral med bussholdeplass og venteområde for busser på området, for transport til og fra arenaene.

Tabell 20: Arealkravene er som følger:

Standard arealkrav	m ²
Boligkvarter	
Enkeltrum	9 m ²
Dobbeltrom	12 m ²
NOC-kontorer/lege/behandlingsfasiliteter/lagerplass	Avhengig av de enkelte delegasjonenes størrelse og behov
Spisesaler/fasiliteter totalt	5 980 m²
Spisesaler for utøver og "officials"	3 000 m ²
Back-office/produksjonslokaler	2 000 m ²
Spisesaler for stab	600 m ²
IOC-Corner	150 m ²
Spisesal WADA	40 m ²
McDonalds-skranke	40 m ²
Område for bagasjesjekk	150 m ²
Poliklinikk	800 m²
NOC servicesenter	400 m²
Sports-informasjon/mediasenter	80 m²
Hall for delegasjonsledere	200 m²
Senter for beboere (inklusive renseri)	1 500 m²
Operasjonsseter for sikkerhet/security	250 m²
Kapeller ol.	300 m²
Rekreasjonsområde	1 500 m²
Sportsanlegg for rekreasjon	5 000 m²
Kommunikasjonssentral	40 m²
Deltakerlandsbyens "Plaza"	1 700 m²
Amfiteater	250 m ²
Kolonialhandel	150 m ²
Suvenir butikk	500 m ²
Bank	100 m ²
Fotobutikk	50 m ²
Call-senter	50 m ²
Internett café	200 m ²
Hårsalong	100 m ²
Blomsterbutikk	50 m ²
Renseri	25 m ²
Café	100 m ²
Reisebryå	50 m ²
Postkontor	75 m ²
Driftsområde	
Senter for gjestepass	300 m ²
Velkomstsenter	4 000 m ²
Transport "mall" (område)	10 000 m ²
Driftsarealer (Facility Service Centre)	3 000 m ²
NOC-parkering	600 plasser

Det påpekes at antallet på 4 500 utøvere og støtteapparat er for alle grener. (Pyeong Chang 2018: antall 6300). I neste fase må tallet kvalitetssikres og justeres slik at arealbehovet blir korrekt for Oslo og Lillehammer.

12.2 Situasjonsbeskrivelse og muligheter

Det er ikke identifisert eksisterende anlegg eller bygninger som vil være egnet som deltakerlandsby i 2022. Flere tomteforslag har blitt presentert for Utredningsprosjektet og iht til kravene fra IOC anses følgende alternativer som tilfredsstillende for etablering av deltakerlandsby:

- Om flere arenaer legges mot vest (Drammen, Asker, Fornebu) vil områdene på Sogn være svært aktuelle.
- Om arenaene konsentreres mot øst (Oslo øst og Lørenskog) vil områdene mot Økern og Ulven være aktuelle.

12.2.1 Sogn VGS

Arealet på Sogn videregående skole er på 60 mål, men Eiendoms og byutviklingsetaten (EBY) har laget en mulighetsstudie som viser opp mot 130 mål. Sogn vil kunne innfri IOC's krav iht. størrelse og vil kunne gi et samlet tilbud for alle OL-deltakere i et område som ligger sentralt ved effektive transportårer til hovedflyplass og arenaer. Område har et godt servicetilbud, offentlig transporttilbud i umiddelbar nærhet, samt kort vei til allerede etablerte treningsfasiliteter ved Domus Athletica og på Ullevål.

Kommunal tomt og utbyggingsplanene samsvarer med byutviklingen, samtidig som etterbruken vil være svært positiv for tilknytningen til forskningsmiljøet og studiesteder i Oslo. I tillegg til denne tomten finnes det tomtearealer eid av Statsbygg i umiddelbar nærhet til Domus Athletica og eksisterende studenthybler på mottatt side av Ring 3. Om nødvendig kan disse arealene knyttes sammen og utgjøre en deltakerlandsby.

Arealet på Sogn kan også benyttes som et alternativ til en medialandsby.

12.2.2 Aker Sykehus

Arealet på 200 mål er stort nok for etablering av alle fasiliteter ifb. med en deltakerlandsby. Tilgjengeligheten anses som god og et effektivt transportsystem kan etableres. Det er også planlagt ny trikketrasè med stopp i nærheten. Det bør legges til rette for annen sosial infrastruktur, treningsfasiliteter samt servicetilbud i området. Arealet er statlig og fremtidsplaner for arealet besluttes på statlig nivå.

Arealet kan også benyttes som et alternativ for medialandsby.

12.2.3 Økern Torg

Det totale arealet Økern Torg og Bamas tomt på ca 110 mål er godt egnet for deltakerlandsby. Beliggenheten er god ved hovedveissystemet, tett på Ring 3 og adkomst fra/til E6 og E18 samt nærhet til offentlig kommunikasjon på Økern. Lørensvingen er mulig ny strekning på T-banen som vil styrke forbindelsen vestover. Økernområdet er allerede under utvikling og her finnes et godt servicetilbud.

Økern ligger i randsonen av Oslo og en etablering i området er i samsvar med de planene Oslo har for boligutvikling. Et OL vil kunne bidra til en raskere utvikling av området enn tidligere forventet. Samtidig vil et OL også bidra med en sterk oppmerksomhet av denne bydelen og kunne styrke dens attraktivitet.

Arealet foreslås også som et alternativ for MMC (mediasenter) og kombinasjon med en medialandsby.

12.2.4 Ulven

Arealet kan åpne for opptil en samlet bebyggelse på 300 000 m². Området er eid av eierselskapet Stor Ulven AS (Storebrand/Fabritius) som ønsker utvikling til næring og boliger. Deltakerlandsby vil være aktuelt i indre område av arealet, forslagsvis med mediasenter (MMC) som støyskjerming mot Ring 3/Ulvensplitten. Området fremstår som et næringsområde som trenger en fornying. En samlet utbygging vil gi betydelig områdeløft og vil være i tråd med byutviklingsplanene i Oslo.

Området ligger svært tilgjengelig til Ring 3, samt til offentlig kommunikasjon på Økern og Lørensvingen. En mulig ny strekning på T-banen vil styrke forbindelsen vestover og nærhet til Valle Hovin er meget gunstig.

Arealet kan også være et alternativ for MMC (mediasenter) og kombinasjon med en medialandsby.

12.3 Behov for oppgradering, mulighetsstudie

Deltakerlandsbyen vil i sin helhet bygges fra grunnen.

12.4 Etterbruk

Det legges opp til at deltakerlandsbyen utvikles på en slik måte at bygningsmassen på en så enkel og rimelig måte som mulig kan konverteres til mindre boliger/hybler med tilhørende servicefasiliteter i etterkant av et OL.

PBE har i sin vurdering av tomteområdenes lagt til grunn at planene for en deltakerlandsby i stor grad er i samsvar med Oslo kommunes byutviklingsplaner. Videre vil en deltakerlandsby bidra til ønske om at Oslo skal fortsatt utvikles som en innovasjons- og kunnskapsby.

Det forventes at utbyggingen gjøres i regi av kommersielle aktører og at arealer stilles til rådighet for utbyggere. Det kan vurderes om arealene stilles til rådighet på betingelser slik at det "kompenseres" for at byggene stilles til rådighet for OL-arrangøren en periode før, under og etter lekene, i henhold til de krav som IOC og arrangøren stiller. Utover disse betingelsene disponerer den kommersielle aktøren tomtearealet, dog i tråd med offentlige regler, reguleringer og øvrige føringer.

For å sikre etterbruk og kommersiell bærekraft er det viktig at utbyggingen skjer på en måte som begrenser kostnader knyttet til endringer av boligene i etterkant av OL til et minimum. Videre må utbyggingen sikre at boligene som utvikles er best mulig tilpasset markedets behov. Innspill i denne sammenhengen er:

- å gi utbygger god tid til planlegging i forkant
- det må avsettes mye tid i forkant av bygging til salg (trinnvis, og spredt over tid) for å hindre at prosjektet påvirker markedet negativt
- leiligheter må kunne bygges i hensiktsmessige og varierende størrelser for å møte behovene i markedet (1 til 4-roms i fornuftig forholdstall)
- det kan etableres en form for boligsparløsning hvor kjøper forplikter seg på kjøp svært lang tid i forveien
- det bør tilstrebes en mest mulig helhetlig utvikling
- dersom det tillates innflytting i forkant av arrangementet vil det skape forutsigbarhet for eiendomsutvikleren

Det må presiseres at det er den private utbygger sitt ansvar å utvikle, bygge og avhende arealene som bygges så lenge kravene fra IOC og OL selskapet tilfredsstilles. En intensjonsavtale fra private aktører må allerede dokumenteres i 2012.

12.5 Deltakerlandsby på Lillehammer

12.5.1 Situasjonsbeskrivelse og muligheter

Det finnes ikke eksisterende fasiliteter som er egnet for en deltakerlandsby til et OL 2022. Lillehammer vurderer etableringen av en deltakerlandsby basert på en konseptuel tenkning i nærheten til byen. Kartlegging av mulige lokaliseringer vil bli foretatt i en neste fase av prosjektet.

Iht. krav fra IOC og tallgrunnlaget oppgitt fra de gjeldende forbundene, estimeres det et behov for 1 500 senger på Lillehammer. Dette inkluderer utøvere og støtteapparat for de aktuelle øvelser i Hunderfossen, Hafjell og Kvitfjell.

For å utnytte de investeringer som blir foretatt til YOG-2016, hvor IOC bidra med ca. kr 108 mill, ligger det til grunn at en deltakerlandsby etableres gjennom et samarbeid med Lillehammer kommune, Studentskipnaden i Oppland (SOPP) og boligbyggerlaget USBL og Birkebeineren Hotel Apartments. Alle nevnte parter er positiv til å bidra til, legge til rette og for å løse deltakerlandsbyen for et OL i 2022.

12.5.2 Muligheter

Birkebeineren Hotel & Apartments eier totalt et areal på 27 mål og området er allerede avklart reguleringsmessig i forbindelse med vedtatte reguleringsplan for hele Stampesletta. Dagens fasiliteter består av totalt av 362 senger fordelt på 54 hotellrom, 40 leiligheter og 5 motellrom. Selskapet har planer for en oppgradering av sine fasiliteter.

SOPP og USBL disponerer et areal på ca. 13 mål i området og skal her etablere 360 studentboliger, som tilsvarer 720 senger.

Ovennevnte antall senger er på totalt 1 080 senger.

I tillegg eier Lillehammer kommune tilstøtende tomter, og her kan ytterligere byggeprosjekter for ulike formål etableres. I den konseptuelle tenkningen legger man opp til at det bla. etableres en fotballhall, som også er i reguleringsformålet idrett. Denne kan disponeres av deltakerlandsbyen som bespisningslokaliteter eller andre formål som kreves ifm landsbyen. I tillegg er det mulig å inkludere og utnytte nærliggende haller (Håkons- og Kristinshall) inn i den videre planleggingen for å løse behovet som kreves for en deltakerlandsby.

Både tilgjengelig areal og planer hos de nevnte aktører tilsier at realisering av en deltakerlandsby er mulig.

12.5.3 Behov for oppgradering, mulighetsstudie

Deler av deltakerlandsbyen, Birkebeineren Hotel & Apartments, vil oppgradere eksisterende fasiliteter. Utover dette vil det etableres nødvendig bygningsmasse fra grunnen.

12.5.4 Etterbruk

Deltakerlandsbyen etableres gjennom et samarbeid med Birkebeineren Hotel & Apartments, SOPP, USBL og Lillehammer kommune innenfor det samme området som skal benyttes til deltakerlandsby i forbindelse med YOG-2016.

En tar sikte på at det i hovedsak skal etableres permanent bygningsmasse og at dette får en god viktig bruk og etterbruk for Lillehammer og regionen.

Samlet sett er det presenterte alternativet det mest realistiske alternativet, og at dette valget kan bidra til å styrke en søknad ved at en "gjenbruker" de investeringer som IOC har bidratt med til i forbindelse med YOG-2016.

13. Medialandsby

Det vil være viktig at plassering av en medialandsby ses i sammenheng med lokalisering av MMC (Mediasenter – samlokalisering MPC/IBC).

I kravene fra IOC er kravene til innkvartering et av områdene som vektles høyest. Basert på disse kravene og vurderinger av hotellkapasiteten i Oslo og overnattingskonsept i forbindelse med OL 2018, vil det være behov for en medialandsby for OL 2022.

I tillegg er det viktig at lokalisering av medialandsbyen muliggjør en effektiv transport mellom alle arenaer og MMC og at det er nærhet til offentlig transport.

Det internasjonale mediakorpset krever i forbindelse med slike arrangementer et overnattingstilbud med en høy servicegrad på nivå med 3-4 stjerners hoteller. I tillegg kreves det at all innkvartering skal ligge i maksimum 30 minutter reisetid fra de ulike arenaer. Det vil derfor være så langt det lar seg gjøre, være hensiktsmessig å benytte eksisterende hotelltilbudt i Oslo til denne målgruppen.

Behovet for innkvartering av media estimeres til minimum 10 000 sengeplasser i Oslo, men estimat for arealkrav er ikke definitivt pga. at hotell er et foretrukket alternativ. Når hotellkapasiteten utredes nærmere i neste fase, vil arealkrav til medialandsbyen foreligge.

Man ser at Oslo har fremtidige behov for studentboliger, etableringsboliger, sosiale boliger, og bygg for kommunal tjenester og at utbygging av denne type boliger vil være i tråd med Oslos byutvikling og en god etterbruk vil kunne bli ivarettatt.

Sett at et MMC (mediasenter) blir lokalisert ved fjorden i områdene Filipstad, Grønli og Oslo S eller Olympiatoppen, vil flere alternativer for lokalisering av en medialandsby være aktuell. Både Sogn og Aker Sykehus vil innfri kravene fra IOC samt at de ligger i områder med et godt offentlig transportnett og et godt servicetilbud. I tillegg vil det kunne legges opp til et raskt og effektivt transportsystem til MMC. Øvrige tomter som i dette tilfellet vil være aktuelle, er Økern Torg og Valle Hovin.

Det vil bli tilrettelagt for nødvendig mediainnkvartering på Lillehammer, utredes og beskrives nærmere i neste fase.

13.1 Behov og krav til Medialandsby

- Mediainnkvarteringen skal ligge i maksimum 30 min reisetid fra MMC/mediasenter, Olympisk stadion og arenaer
- 10 % av mediainnkvarteringen må ligge maksimalt i 10 minutters gangavstand fra MMC/mediasenteret
- Innkvartering til minimum 10 000 personer (Vancouver 14 000 personer)
- Det er en preferanse fra IOC for hotellovernattinger fremfor medialandsbyer dersom dette lar seg gjøre (Vancouver 8230 garanterte hotellrom)
- Innkvarteringen kan søkes løst med en eller flere medialandsbyer med supplering av hoteller, men dog færrest mulig fasiliteter iht transport
- All innkvartering skal minimum holde 3(4)-stjerners standard og i tillegg må 5-stjerners standard tilbys definerte grupper
- Det må tilrettelegges for 80 % singel rom og 20 % dobbelt rom
- Det stilles krav til fasiliteter som har 24 timers service/servering.
- Det finnes kjøpesenter/shoppingmuligheter og innendørs parkeringsfasiliteter i nærhet til medialandsbyen
- Krav til universell utforming må ivaretas

13.2 Situasjonsbeskrivelse og muligheter

Basert på krav fra IOC og vurderinger av hotellkapasitet i Oslo og overnattingskonsept i forbindelse med OL 2018, tilsier at det vil være behov for en medialandsby for OL 2022.

Det er ikke identifisert eksisterende anlegg eller bygninger som vil være egnet som medialandsby i 2022.

Behovet antas å være 10 000 sengeplasser i Oslo, men her er det ulike scenario for arealkrav pga. at hotell er et foretrukket alternativ. I en Fase II vil en oppdatering av delprosjektet for overnatting fra 2018 samt videre utredning gi et mer nøyaktig svar på hvor mange hotellrom som vil finnes i 2022 og hvor store arealkrav som stilles til medialandsby.

Det tenkes flere scenarioer for plassering av medialandsby og utgangspunktet for disse er lokalisering av MMC (mediasenter).

13.3 Scenario I

MMC lokaliseres på arealer som ligger sentrumsnært, Grønlia, Filipstad eller Oslo S eller Toppidrettsenteret ved Sognsvann som ligger tett opp mot marka. Følgende arealer foreslås da å tas i betraktning for medialandsby:

13.3.1 Sogn VGS

Arealet på 130 000 m² BRA (ekskl. parkering) er tilstrekkelig stort for etablering av en medialandsby. Sogn ligger ved effektive transportåre til alle arenaer og et tenkt MMC i sentrum. Et godt servicetilbud, offentlig transporttilbud i umiddelbar nærhet.

Arealet er kommunalt og utbyggingsplanene samsvarer med byutviklingen, og etterbruken vil være svært positiv for tilknytningen til forskningsmiljøet i området.

Arealet foreslås også som et alternativ til deltakerlandsby.

13.3.2 Aker Sykehus

Arealet på 200 mål er stort nok for etablering av en medialandsby. Tilgjengeligheten anses som god og et effektivt transportsystem kan etableres til alle arenaer og til et tenkt MMC i sentrum. Offentlig transport vil kunne tilbys, da det også er planlagt bygd ny trikketrasè med stopp i nærheten. Det bør legges til rette for annen sosial infrastruktur i området. Arealet er statlig og fremtidsplaner for arealet beslutes på statlig nivå.

Arealet foreslås også som et alternativ for medialandsby.

13.4 Scenario II

MMC lokaliseres på arealer som ligger langs Ring 3. Her er utvalgte arealer store nok til å samlokalisere både MMC og medialandsby. Følgende arealer foreslås da å tas i betraktning:

13.4.1 Økern Torg

Det totale arealet Økern Torg og Bamas tomt er på ca 110 mål, og er godt egnet for en samlokalisering av et MMC og en mindre medialandsby. Beliggenheten er god ved hovedveissystemet, tett på Ring 3 samt nærhet til offentlig kommunikasjon på Økern og Lørensvingen er mulig ny strekning på T-banen. Økernområdet er allerede under utvikling og her finnes et servicetilbud.

Et OL vil kunne bidra til en raskere utvikling av området enn tidligere forventet. Samtidig vil et OL også bidra med en sterk oppmerksomhet av denne bydelen og kunne styrke deres attraktivitet.

Arealet foreslås også som et alternativ for deltakerlandsby.

13.4.2 Valle Hovin

I tilslutning til dagens idrettsanlegg finnes det et areal på opp mot 130 000 m². Disse arealene er planlagt i sammenheng med en mulig utbygging i regi av VIF. VIF vil bygge næringsarealer for å kunne finansiere en utbygging av ny fotballstadion. Arealene passer derfor i mindre grad til et mediasenter med mindre VIF vil bygge leiligheter i deler av bygningsmassen. Dette forholdet må utredes mer i detalj. Dersom OL-arenaer bygges/oppgraderes vil arealet være aktuelt for lokalisering av et MMC (mediasenter) og en mindre medialandsby. Arealet ligger i nærhet til hovedveier og Ring 3 samt at det er gangavstand til nærmeste offentlige transport som er T-banen på Høfden. Beliggenheten gir åpning for rask og effektiv transport til alle arenaer og sentrum. I området finnes det allerede et godt servicetilbud. Det er derimot usikkert om utbyggingen av næringsarealer for VIF er tidsmessig i takt med en ferdigstilling rett før et OL i 2022.

Valle Hovin utredes som hovedalternativ for hurtigløp skøyter. Valhall Arena er en innendørs fotballhall på 9 000 m² og bør inkluderes i videre etableringsplan for området.

13.4.3 Ulven

Arealet kan åpne for opptil en samlet bebyggelse på 300 000 m². Området er eid av eierselskapet Stor Ulven AS (Storebrand/Fabritius) som ønsker utvikling til næring og boliger. Deltakerlandsby vil være aktuelt i indre område av arealet, forslagsvis med mediasenter (MMC) som støyskjerming mot Ring 3/Ulvensplitten. Området fremstår som et næringsområde som trenger en fornying. En samlet utbygging vil gi betydelig områdeløft og vil være i tråd med byutviklingsplanene i Oslo.

Området ligger svært tilgjengelig til Ring 3, samt til offentlig kommunikasjon på Økern og Lørensvingen. En mulig ny strekning på T-banen vil styrke forbindelsen vestover og nærhet til Valle Hovin er meget gunstig.

13.5 Behov for oppgradering, mulighetsstudie

Medialandsbyen vil i sin helhet bygges fra grunnen.

13.6 Etterbruk

Bygningsmassen som etableres for mediainnkvartering er forutsatt å konverteres til boliger, omsorgsleiligheter og førstegangsetableringsleiligheter. For etterbruk gjelder forøvrig de samme betraktninger som for deltakerlandsbyen.

14. Media- og pressesenter

Lokalisering av MMC (Mediasenter – samlokalisering MPC/IBC) er i følge IOC svært viktig med hensyn til reisetid til medialandsby/hoteller og arenaer. MMC (Mediasenter – samlokalisering MPC/IBC) bør lokaliseres sentrumsnært eller opp mot marka og fungere som et utstillingsvindu for Oslo, dette i tråd med ambisjonen om å ta posisjonen som Verdens Vinterhovedstad. Alternative arealer for MMC kan være Grønli, Filipstad og Oslo S som er sentrumsnære, Toppidrettsenteret som ligger ved Sognsvann, men også Økern og Valle Hovin som ligger med god tilgjengelighet langs Ring 3.

IBC og MPC kan ligge i to separate bygninger, men bør ligge i nærheten av hverandre. Stordriftsfordeler kan oppnås ved å samle de to, og for vinterleker foretrekkes et felles MPC/IBC i et fullintegret MMC. IBC/MPC bør ligge i nærheten av de viktigste konkurransearenaene og i nærhet til medialandsby(er) og hoteller. Det er også viktig at det er tilrettelagt for et godt transporttilbud til MMC.

MMC kan etableres i eksisterende eller planlagte kongress-/utstillingslokaliteter eller fabrikkbygg eller lager som kan tilpasses. Det er ikke lokalisert eksisterende bygningsmasser og et nytt anlegg må bygges og etterbruk vil vektlegges. Utbyggingen av denne type bygningsmasse vil være i tråd med Oslos byutvikling frem til 2022.

Utredningsprosjektet anser at scenario I, plassering av MMC ved sentrumsnært ved fjorden eller opp mot marka vil være gunstig. Lokaliseringen ved Sogn er svært gunstig både med tanke på tilgjengelighet og ikke minst formålet for etterbruk.

Lokalisering ved fjorden vil både oppfylle ønsket om at bygget kan fungere som et utstillingsvindu samt at lokaliseringen vil være fordelaktig med tanke på nærhet til sentrum hvor mange fra medaikorpset vil foretrekke å bo. Det vil også forenkles og avlastes transportsystemet at noen av fasilitetene trekkes ned mot sentrum slik at E18 og Ring 1 og Ring 2 kan benyttes som adkomstveier til arenaene.

Det vil bli etablert en satellitt MMC (Mediasenter - samlokalisering MPC/IBC) på Lillehammer, beskrives i eget avsnitt i dette kapittelet.

14.1 Krav til media- og pressesenter

Media- og pressesenter (MMC – Main Media Center) er betegnelse på et sammenslått kringkastingssenter (IBC – International Broadcasting Center, mediesenter) og MPC (Main Press Center, pressesenter). Kravene fra IOC er spesifisert for hver av dem og kort gjengitt nedenfor.

MPC - Hovedsenter for den skrivende presse og fotografer:

- 24-timers støtteservice og støttefunksjoner for brukere av MPC
- Beliggende så nær IBC som mulig, Olympisk stadion og andre arenaer, mediainnkvartering, butikker, restauranter og offentlig kommunikasjon
- Må ligge i tilknytning til en transportsentral med bussholdeplass og venteområde for busser, for transport til og fra arenaene.
- Kan etableres i eksisterende eller planlagte kongress-/utstillingslokaliteter, alt fabrikkbygg eller lager som kan tilpasses
- Krav om minst 600 arbeidsstasjoner med nødvendig telekommunikasjonsutstyr mm.
- Satellitt – MPC må etableres ved fjellarenaene; i praksis en nedskalert versjon
- Etableres fortrinnsvis i en bygning på 1-3 etasjer – maksimalt 5 etasjer
- Overtakelse minimum 3 måneder før lekene
- 300 parkeringsplasser må være disponibel i nærheten av MPC

Dimensjoner:

- MPC: min 25 000 m², med ytterligere 1 000 m² langs med eller inne i bygningen for logistikkformål – med tilgang for lastebiler, ramper og sikret lagringsområde.
- Satelitt-MPC: min 3 000 m² med tilstøtende transportsentral og logistikkområde med lastebiltilgang, lasteramper og lagringsområde

IBC - Sentrum for radio- og TV-aktivitet, hovedkvarter for verdens kringkastingsorganisasjoner:

- Plassering er viktig og bør ideelt sett være i tilknytning til eller ved siden av MPC, hovedarenaene, Olympialandsbyen, evt. medialandsbyer og mediahoteller.
- Må omfatte minst 40 000 m², med tilstøtende 5 000 m² logistikkområde med lastebiltilgang, lasteramper og sikret lagerområde
- Krav etablering av satellitt – IBC ved fjellarenaene; i praksis en nedskalert versjon av IBC
- Krav om 600 parkeringsplasser til rådighet i tilslutning til IBC
- Ideelt sett et eksisterende konferansesenter eller annen type stort bygnings skall som kan tilpasses og tilbakeføres
- Kan lokaliseres sammen med MPC
- Omfatter transportsentral med bussholdeplass og venteområde for busser, for transport til og fra arenaene.

14.2 Situasjonsbeskrivelse og muligheter

Det er ikke lokalisert eksisterende bygningsmasser og et nytt anlegg må bygges og etterbruk vil vektlegges. Etablering av et MMC (mediasenter) gjøres i henhold til kravene til IBC/MPC fra IOC. MMC må ligge i tilknytning til viktige trafikknutepunkter og i nærhet til en medialandsby(er) og hoteller.

Som beskrevet innledningsvis presenteres det arealer som kan deles i to kategorier; sentrumsnære arealer ved fjorden som vil bidra som et utstillingsvindu for Oslo og arealer som ligger langs med Ring 3.

14.2.1 Filipstad

Arealet utgjør total 300 mål og vil egne seg som MMC (mediasenter) dersom det lar seg kombinere med planer for de ulike bygge trinnene for området. Attraktive arealer ved fjorden og sentrale i byutviklingsplanene for "Fjordbyen". Utvikling vil skje uavhengig av OL.

Lokalisering av MMC vil være et fantastisk utstillingsvindu for Oslo. I tillegg er beliggenheten svært praktisk iht nærheten til Skøyen som transportknutepunkt. Effektiv tilgjengelighet til alle arenaer og sentrum. Planer for fjordtrikk gjennom området er aktuelt, men uvisshet om gjennomføringstidspunkt.

Bynærhet og kort vei til hoteller og servicetilbud, området grenser mot Aker Brygge og Tjuvholmen.

14.2.2 Grønlia

Det totale byggearealet for området er beregnet til 200 000 m² BRA og deler av området vil være egnet for etablering av et MMC (mediasenter). Området ligger byutviklingsplanene for "Fjordbyen" og vil i likhet med arealet på Filipstad er dette området attraktivt område langs fjorden.

Utviklingen av området vil skje uavhengig av OL 2022, men byggingen av en MMC kan evt. passe inn i byggeplanene.

Et svært sentrumsnært område med god infrastruktur og nytt veisystem i Bjørvika.

14.2.3 Oslo S

Oslo S er det største knutepunktet for kollektivtrafikk i Oslo. Området disponeres av Jernbaneverket/NSB og ROM Eiendom. ROM Eiendom har initiert planer om å bygge et konferansesenter/kontorlokaler, handlesenter og hotell over/i stasjonsområdet. En tilpasning av disse arealene kan tilpasses til et MMC/mediasenter.

Svært sentral beliggenhet med nærhet til mange hoteller, service tilbud og offentlig kommunikasjon og kort vei til de fleste hovedferdselsårer i retning av tenkte idrettsarenaer.

14.2.4 Toppidrettssenteret på Sogn

Olympiatoppen har i nært samarbeid med NIH og NIF allerede utarbeidet et forprosjekt for etablering av et Nasjonalt Senter for Trening og Prestasjon, et Campus Sognsvann på. Det planlegges etablert et senter på totalt 56 000 m² i 6 etasjer. Utover dette gir også arealet muligheter for prosjektering av ytterligere bygningsmasse (provisorier). I forprosjektet tar man sikte på statlig finansiering og en realisering i løpet av den neste tiårsperioden. En reguleringsplan for området foreligger allerede og en plan for arealutnyttelse.

Dette prosjektet vil være svært egnet som utgangspunkt for lokalisering av et MMC. Sogn ligger tett ved Ring 3 samt offentlig kommunikasjon. Etterbruken i dette tilfellet vil være helt i tråd med IOCs krav, og ikke minst idrettens behov for denne type fasiliteter i dette området. Dette prosjektet er også i tråd med byutviklingens mål om sentralisering av forskningsmiljøet i området.

14.2.5 Økern

Det totale arealet Økern Torg og Bamas tomt på ca 110 mål, og er godt egnet for en samlokalisering av et MMC og en mindre medielandsby. Beliggenheten er god ved hovedveissystemet, tett på Ring 3 samt nærhet til offentlig kommunikasjon på Økern og Lørensvingen er mulig ny strekning på T-banen. Økernområdet er allerede under utvikling og her finnes et servicetilbud.

Økern ligger i randsonen av indre-by og etablering av boliger vil kunne binde store byområder sammen og OL vil kunne bidra til en raskere utvikling.

Arealet foreslås også som et alternativ for deltakerlandsby.

14.2.6 Valle Hovin

I tilslutning til dagens idrettsanlegg finnes det et areal på opp mot 130 000 m². Dersom OL-arenaer bygges/oppgraderes vil arealet være aktuelt for lokalisering av et MMC (mediesenter). Arealet ligger i nærhet til hovedveier og Ring 3 samt at det er gangavstand til nærmeste offentlige transport som er T-banen på Helsfyr.

Beliggenheten gir åpning for rask og effektiv transport til alle arenaer og sentrum.

I området finnes det allerede et godt servicetilbud.

Valle Hovin utredes som hovedalternativ for hurtigløp skøyter. Valhall Arena er en innendørs fotballhall på 9000 m² og bør inkluderes i videre etableringsplan for området.

14.3 Behov for oppgradering, mulighetsstudie

Medielandsbyen vil i sin helhet bygges fra grunnen.

14.4 Etterbruk – Oslo

Ett alternativ til et MMC (mediasenter) i etterkant av OL vil kunne benyttes til næringsarealer. For en slik etterbruk av MMC gjelder i store trekk de samme betraktningene som for etterbruk av deltakerlandsbyen, men etterbruken av denne bygningsmassen i all hovedsak forutsatt å være næringsformål. Om man velger å gå inn for et MMC på Sognsvann vil dette være et optimalt formål for etterbruk for idretten.

14.5 Media- og pressenter på Lillehammer

14.5.1 Situasjonsbeskrivelse og muligheter

I kravene fra IOC spesifiseres det at det i fjellarenaer, i dette tilfellet i Lillehammer regionen, må etableres et Satellitt MMC (Mediasenter – samlokalisering MPC/IBC).

Hvorvidt det er behov for samlokalisert MMC/IBC eller om det er tilstrekkelig at det etableres et IBC samt fasiliteter i hver av arenaene i Kvitfjell/Hafjell og Lillehammer, vil nærmere utredning i Fase II gi svaret på.

Dersom det likevel skulle vise seg at det er behov for et Satellitt MMC i Lillehammerområdet, utover det som er tilgjengelig på arenaene, er det lagt opp til å kunne benytte Håkonshall til dette formålet. Hallen er 23 000 m² og ligger sentralt i Lillehammer på Stampeslett. Det må også planlegges og tilrettelegges for et effektivt transportsystem mellom MMC, arenaene og innkvarteringsfasiliteter.

14.5.2 Behov for oppgradering - mulighetsstudie

Foreligger ikke ennå.

14.5.3 Etterbruk

Foreligger ikke ennå.

15. Seremoniarenaer

IOC stiller ikke spesifikke krav til dimensjonene for arena knyttet til åpnings- og avslutningsseremonier. Kravene i denne sammenheng knytter seg i større grad til gjennomføringen av selve seremoniene. Hva omfang angår varierer dette fra de ulike OL som er gjennomført. Under åpningsseremonien i Vancouver deltok i overkant av 3 000 idrettsutøvere under innmarsj, 3 125 kunstneriske aktører, 665 frivillige og 190 produksjonsmedarbeidere. Åpningsseremonien fant sted i en ishall og totalt 18 000 tilskuere overvar seremonien.

Det er ønskelig å inkludere så mange tilskuere som mulig ved denne anledningen. Dette er muligheten for å belyse både de olympiske verdier og den lokale kultur, samt den visjonen som skal være gjeldende for lekene. I Lyngårdsbakkene under åpningen av OL på Lillehammer i 1994 var det 36 000 tilskuere.

Åpnings- og avslutningsseremoniene vil følges av om lag 2,5 mrd mennesker via TV-overføring i tillegg til tilstedeværende publikum. Seremoniene vil derved bidra sterkt til å sette stemningen for OL, og bygge opp under konseptet for arrangementet.

Kriterier for valg av plass omfatter:

- Teknisk gjennomførbarhet (kapasitet, funksjonalitet)
- Signaleffekt (plassering i bybildet) – kilde til entusiasme blant deltakere, innbyggere og publikum for øvrig
- Muligheter for å stenge av området og å sikre arena
- Hvorvidt det underbygger konseptet for OL for øvrig
- Transport- og logistikutfordringer
- Pris
- Dagens status og oppgraderingsbehov

Av permanente arenaer i Oslo er det kun Ullevål stadion og Holmenkollen som vil ha kapasitet til en avvikling av en åpning og avslutningsseremoni. Ullevål stadion tar i dag i overkant av 25 000 tilskuere, mens en planlagt utbygging vil kunne ta i overkant av 30 000. Holmenkollen tar ca 20 000 i tribunen og 10 000 på terrengtribunen.

For søknaden i 2018 ble det vurdert ut fra det konsept som da ble valgt, at det var ønskelig med en nær kobling til byen og bybildet. Det ble derfor valgt å avholde alle seremonier i et av byens åpne rom. Det ble videre vurdert som viktig å koble dette opp mot byens identitet. Ut fra de parametre falt valget den gang på Rådhusplassen som arena for åpning- og avslutningsseremonier. Stedet omkranses av bygninger som i høyeste grad assosieres med Oslo (Oslo rådhus, Akershus Slott og Aker brygge.) Det ble for 2018 planlagt betonglektene i havnebassenget som selve arenaen skulle ligge på.

For 2018 ble det også planlagt for at medaljeseremoniene skulle finne sted på Rådhusplassen. Siden den gang har Oslo gjennomført et VM på ski i Nordiske grener hvor medaljeseremoniene fant sted på Universitetsplassen med fantastisk suksess. Erfaringer tilsier at dette også kan være et alternativ som bør vurderes i den sammenheng.

Det er ikke gjort ytterligere utredninger på seremoniarenaer i denne fasen. Dette avventes til neste fase i prosjektet.

16. Vedlegg

16.1.1 Vedlegg 1: Faktaark fra PBE

Foreligger som egen fil: Vedlegg 1.

16.1.2 Vedlegg 2: Faktaark Drammen og Lørenskog

Foreligger som egen fil: Vedlegg 2.